EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 177, 15 Eylül '97

Herşey parti için!
Herşey parti kuruluş kongresi için!

Komünist hareketimiz, geleneksel sol hareketin ideolojik ve sınıfsal kimliğinin teşhisi, tahlili ve köklü bir eleştirisinin ürünü oldu. Türkiye'nin '60'lı yılları izleyen sosyal hareketliliği içinde doğup gelişen sol akımların, bu doğrultudaki tüm iddialarına rağmen, gerek teoride gerekse pratikte proletarya sosyalizmini temsil etmedikleri, küçük-burjuvazinin devrimci ya da reformist siyasal temsilcileri olmaktan ileriye gidemedikleri, marksist-leninist eleştiri içinde ortaya konuldu. '60'lı ve özellikle bu akımların ideolojik ve pratik planda gelişip serpilme dönemi olan '70'li yıllar, bu küçük-burjuva sınıf kimliğinin ideolojik ve pratik yönden sergilenmesi için zaten zengin bir olgusal malzeme sunmaktaydı. 12 Eylül yenilgisinin geleneksel hareketin tamamında yarattığı bunalım ise, bu kimliğin teşhisini ayrıca kolaylaştırmıştı. Komünist hareket değerlendirme ve eleştirilerini geleneksel hareketin bu olgunlaşma ve bunalım süreçleri üzerinden ortaya koymuştu.

Yenilgi sonrası bir yeniden toparlanma evresinde ortaya konulan bu değerlendirme ve eleştiriler, aynı zamanda, devrim ve sosyalizm davasında samimi olan çevrelere bir uyarı ve yardım niteliği taşıyor, böyle bir amaç bilinçli olarak gözetiliyordu. Bugün aradan on yıl geçmiştir. Bu yeni on yıllık dönem, geleneksel hareketin ideolojik ve pratik gerçekliğinin sınıfsal anlamı üzerine söylediğimiz herşeyi bütün açıklığı ile ayrıca doğrulamıştır. '70'li yıllardan bugüne kalan ve bugün sayıları bir hayli azalmış olan geleneksel örgütler, sürekli bir yapısal bunalım içinde, teorik ve pratik açıdan kısır birer küçük-burjuva akım olmaktan öte bir kimlik ve anlam ifade etmediklerini yeterli açıklıkta göstermişlerdir.

Komünistlerin geleneksel hareketin ideolojik ve örgütsel gerçeğinin sınıfsal anlamına ilişkin teşhisi ve eleştirisi, zamanında "inkarcılık", "tarihi kendisiyle başlatmak" türünden tepkilere konu edilmişti. Komünist hareketin yolaçıcı çıkışı, geçmişe karşı tutucu bir bağlılık içindeki çevrelerce duygusallık yüklü bu türden bir demagojiyle bloke edilmeye çalışılmıştı. Oysa bugünün sol hareket gerçekliği, komünistlerin yaptığının yalnızca olguyu kendi gerçekliği içinde tanımlamaktan ibaret olduğunu göstermektedir. Biz zamanında, 1987'de ortaya çıktığımız ilk andan itibaren, bu gerçeklik bütün açıklığıyla tespit edilmeden ve onunla Marksizm-Leninizme dayalı köklü bir hesaplaşmaya girilmeden, ileriye doğru tek bir ciddi adımın atılamayacağını söylemiştik. İşte daha baştan bu doğrultuda yaptığımız uyarılara bir örnek: *"Bunalımı aşmak ve kalıcı bir toparlanmayı sağlamak, bunalıma yolaçan temel etkenleri doğru bir şekilde tespit etmek, çözümlemek ve anlamak ölçüsünde olanaklıdır. Devrimci hareketin büyük bir bölümü bu bakıştan yoksundur. Ayakta kalmış az sayıda kadroyu çok sınırlı bazı yeni güçlerle takviye ederek siyasal faaliyetin bazı kısa dönemli gereklerine yöneltmek çabasını bunalımdan çıkış ve toparlanma sananlar var. Kaba bir yanılgıdır bu ve köklü sorunları perdeleyerek bunalımı geçici süreler için küllemeye hizmet eder yalnızca."* (*Ekim*, 1988)

On yıllık süreç bugün teorik ve pratik bir kısırlık içinde bunalan akımlar şahsında bu öngörünün isabetliliğini sınadı. Fakat biz aynı

çerçevede bir başka iddia daha ileri sürmüştük. Geçmişte gerek teorik ve gerekse pratik planda olumlu ve devrimci ne varsa onu yaşatmanın, yeni bir düzeyde yeniden üretmenin biricik koşulunun da yine geçmişin kendisiyle köklü bir hesaplaşmadan geçtiğini söylemiştik. Bizi "inkarcılık"la itham edenlere yanıtımız bu olmuştu. Bugün EKİM, onun temsil ettiği teorik ve pratik birikim, onun bugün gelip ulaştığı partili kimlik aşaması, bu iddianın kesin bir pratik kanıtlanmasıdır. Bizi "inkarcılık"la suçlayanlar ise, ya düzen içi platformlarda çürüyorlar ya da geçmişe sarılmanın kısırlığı içinde bunalıp duruyorlar. Daha da kötüsü, teorik ve pratik birçok açıdan geçmişteki konumlarının bile gerisine düşüyorlar.

***

Komünistler siyasal mücadele sahnesine yeni çıkmış her marksist-leninist akımın yapması gerekeni yaparak, tüm dikkatlerini partinin inşası sorunu üzerinde yoğunlaştırdılar. Teorik, politik ve örgütsel cephedeki görev ve hedeflerini bu çerçevede saptadılar. Hiçbir konjonktürel dalgalanma, hiçbir dış basınç, hiçbir iç güçlük bu ana doğrultuyu ve buna uygun bir pratik yoğunlaşmayı engelleyemedi. Ortaya çıktığımız ilk yıllarda (ki bu bizim her türlü güç ve olanaktan yoksun olduğumuz bir dönemdi) sınıf hareketinin yarattığı kısa süreli bir iyimser evre sayılmazsa, parti inşası için tükettiğimiz yıllar devrimci siyasal mücadele için en zor, en elverişsiz bir tarihsel dönemi işaretlemektedir. Buna rağmen ideolojik tutarlılığı, pratik kararlılığı ve parti inşasına kilitlenmiş bir ısrarı sürdürerek bugün artık partiyi resmen kuracak aşamaya gelmemizi, kendimiz için devrimci siyasal mücadelenin bir ilk temel sınavı sayıyoruz.

Geleneksel hareketin küçük-burjuva parti anlayışı ve pratiğinin çok yönlü bir eleştirisini yapan komünist hareketimiz, partiyi en başından itibaren sosyalizm ile sınıf hareketinin devrimci temellere dayalı örgütlü birliği olarak tanımladı. Bu aynı zamanda kendi parti inşa sürecimizin genel çerçevesini ve temel esaslarını veren bir tanımdı. En ileri devrimci teoriye, onun yaratıcı yeniden üretimine dayanmayan; nesnel konumuyla toplumdaki en devrimci sınıf içinde kendini varetmeye çalışmayan; burjuva düzene ve devlete karşı devrimci teorinin özüne ve devrimci sınıfın kimliğine uygun düşen bir ihtilalci örgütsel konumlanışı seçmeyen; tüm bunlara uygun bir mücadele anlayışı ve değerler sistemi üzerinde yükselmeyen hiçbir hareket, komünist sıfatını hak kazanamaz ve işçi sınıfının devrimci öncüsü olacak bir partiyi inşa edemezdi. Bunlar bizim yaşadığımız zorlu parti inşa sürecinin kıskançlıkla gözetilen esasları oldular. Süreci pratikte ne ölçüde başarıyla yaşadığımızdan, bu süreç içerisinde hangi yetersizliklere ve zaaflara düşmekten kendimizi kurtaramamış olmamızdan bağımsız olarak, yön ve hedef belirleyen bu esaslara açık bir bilinç ve sarsılmaz bir iradeyle hep bağlı kaldık. Zaafları, yetersizlikleri, gecikmeleri elbette fazlasıyla yaşadık. Fakat bunları her zaman açıklıkla da ortaya koyduk, irdeledik, tahlil ettik ve acımasızca eleştirdik. Ve zaten bu sayededir ki, doğrultumuzu ve bu doğrultudaki ısrarımızı bütün bir süreç boyunca koruduk.

Bugün bilanço ortadadır. Dünyada ve Türkiye'de her açıdan elverişsiz olan bir dönemde, geçmişle devrimci bir hesaplaşmayı başaran, bunu ideolojik bir kimlik olarak özümseyen, ihtilalci bir örgütsel kimlikte somutlayan ve sınıf içinde ete-kemiğe büründürmeye çalışan bir hareket yaratılmıştır ve bu hareket bugün kendini parti olarak ilan edecek bir aşamaya gelmiştir. Başarı ideolojik çizginin başarısıdır. Başarı, ulusal ve uluslararası ölçekte, tüm devrimci birikimi özümseyen, hatalı ve eskimiş olanla hesaplaşan, fakat devrimci bir akımı ileriye taşıyacak tüm birikim ve kazanımları da özenle, titizlikle sahiplenen tutumun başarısıdır. Bu sonuncu noktayı her zaman vurguladık ve burada bir kez daha özellikle vurguluyoruz. Komünist hareket Türkiye'nin yakın dönemdeki devrimci teorik ve pratik birikiminin olgunlaştırdığı zemin üzerinde, bu zeminden ileriye doğru bir sıçramanın ürünü olmuştur. Tüm temel değerlendirmelerimiz bu gerçeği her zaman açıklıkla dile getirmiştir.

***

Komünist hareketin teorik cephedeki

başarısı bugün çok nettir. Marksizm-Leninizmin temel ilke ve esasları ile bilimsel yöntemine bağlılıkta büyük bir kararlılık gösterilmiş, fakat tam da bu tür bir bağlılığın gereği olarak, marksist-leninist teori toplumumuzun gerçeklerine ve günümüzün sorunlarına yaratıcı bir biçimde uygulanmıştır. Komünist hareketimizin kendine özgü ideolojik kimliği bu çabanın ürünü olmuştur. Bu kimlik her türlü tasfiyeci basınca karşı bir sınamadan geçmekle kalmamış, dahası bu basınçların göğüslenmesinde devrimci hareket için yol açıcı olmuştur. Kendi kimliğini geleneksel devrimci hareketin halkçı platformuyla hesaplaşma içerisinde bulan hareketimiz, aynı zamanda, yeni dönemde devrimci saflarda boy veren her türlü reformist-liberal etkiye karşı mücadelenin de başını çekmiştir.

Teorik-ideolojik cephede şimdi yeni bir atılım süreci içindeyiz. Bugüne kadarki tüm ideolojik birikimimizi program sorunları çerçevesinde değerlendirerek, bu çaba içinde yeni bir düzeye çıkarmaya çalışıyoruz. Partiye yürüdüğümüz şu dönemin ideolojik cephedeki esas anlamı, bugüne kadarki birikimimizi program biçiminde somutlamak, bu çaba içinde zenginleştirmektir. Bu tür bir çaba, doğal olarak, program cephesinde geleneksel akımlarla yeni bir ideolojik hesaplaşmayı da içermektedir. Bu çeşitli program sorunları üzerinden yürütülecek bir çaba olmanın yanısıra, önümüzdeki günlerde bizzat çeşitli programların gerçek mahiyetinin sergilenmesi biçimini de alacaktır.

Örgüt cephesi bir başka açık başarı alanıdır. Türkiye'de ve dünyada üstüste binen iki büyük yenilginin bunaltıcı ortamında, tasfiyeciliğin kol gezdiği ve devrimcilikte en iddialı grupları bile şu veya bu biçimde etkisi altına aldığı bir özel tarihsel evrede, komünistler, ihtilalci örgüt fikrinde büyük bir katılık göstermekle kalmamışlar, onu pratikte gerçekleştirmede de büyük bir kararlılık göstermişlerdir. Bugün bu cephedeki bilanço da ortadadır. Komünist hareket kendi öz örgütsel kimliğini, birikimini, değerlerini, geleneklerini, tüm bunların temsilcisi ve taşıyıcısı olan kadrolarını yaratmayı başarmıştır. İç ve dış tüm karşı etkenlere rağmen, bunların dizginleyici ve saptırıcı etkileri göğüslenerek, her durumda zor fakat doğru olan tercih edilerek, bu açık başarıya ulaşılmıştır.

İhtilalci bir örgütsel temele, bu çerçevede illegal konum, biçim, araç ve yöntemlere ilişkin olarak gösterilen titizlik, öte yandan legalitenin, legal olanakların, araç ve yöntemlerin doğru bir biçimde kullanılmasıyla da birleştirilmiştir. Tam da bu sayededir ki, illegal örgütsel temel korunmuş, geliştirilmiş ve amaca uygun, esnek bir hareket kabiliyetine kavuşturulmuştur. İllegal temel ile legal biçimleri doğru ve başarılı bir biçimde birleştirmek, örgütsel alanın ve çalışma tarzının en zor sorunlarından biri, denebilir ki birincisidir. Komünist hareket geleneksel hareketin bu alandaki geçmiş başarısız pratiğinin derslerini en iyi biçimde değerlendirmeye çalışarak, bundan gerekli sonuçları çıkararak, bunu kendi pratiğinde gözetmiş, bu alanda kendi tarzını yaratmıştır. Komünistler bugün illegal örgütsel yapıyı temel alan ilkesel tutum ile legalitenin etkin bir kullanımı biçimindeki taktik tutumu başarılı bir biçimde birleştiriyorlar. Bu doğru örgütsel çizginin ve çalışma tarzının bir başka temel başarısıdır. Özetle, örgütsel ve ondan ayrı düşünülemeyecek olan kadrosal birikim, komünist hareketi bugün parti olma aşamasına getiren bir başka temel kazanımdır.

Partili kimliğin, dolayısıyla partileşme sürecinin başarısının sınandığı bir başka temel alan ise sınıf hareketiyle birleşme, bu birleşme içinde kendini üretme alanıdır. Partiyi sosyalizm ile sınıf hareketinin birliği olarak ele alan bir hareket için bunun anlamı ve önemi açıktır. Sınıf sorununun teorik ve pratik önemini kavrayamayan bir küçük-burjuva gelenekle hesaplaşma içinde doğmuş bir hareket için bunun apayrı bir anlamı ve önemi olduğu da yeterince açıktır. Komünistlerin tüm konjonktürel dalgalanmalara, kolay olanın cazipliğine, sınıf hareketinin durgunluğuna, pratik sınıf çalışmasının bundan gelen güçlüklerine rağmen, kesin bir inat ve ısrar gösterdiği temel sorunlardan biri de doğal olarak bu olmuştur.

Örgüt basınımızın son bir yıldır üzerinde

özel olarak yoğunlaştığı bu alanda durumumuzun ne olduğu iyi bilinmektedir. Bir yıl önceki bir temel değerlendirmede bu alandaki başarı bilançosu şöyle özetlenmişti:

"Örgütümüz son bir kaç yıldır örgütsel çalışmasının asıl kapsamını sınıf çalışması eksenine oturtmuş durumda. Tüm dış basınçlara rağmen bu yönelimde gösterilen ısrar ve bu çaba içinde elde edilen somut kazanımlar, sınıf örgütü bilincini ve ruhunu besleyen uygun bir zemin oluşturmaktadır. Farklı kökenden gelen örgüt militanlarımız, tam da döneme ilişkin kadro politikalarımızda öngörüldüğü gibi, bu çalışma içinde pratik bir dönüşümü yaşamaktadırlar. Bu aynı çalışma sınıf içinde kadrolaşma politikamızda somutlanmakta, işçi kökenli militan ve kadrolarımızın sayısı günden güne artmaktadır.

"Yine de, sınıf hareketiyle organik ilişkileri geliştirme ve sınıf hareketinin öne çıkardığı öncü öğeler üzerinden kadrolaşma, bugün parti inşa sürecimizin hala en zayıf kalan alanıdır." (*Yıldönümünde Durum Değerlendirmeleri, Ekim*, sayı: 154, 1 Ekim 1996)

"Bu zayıflığın nedenlerini doğru anlamak zorundayız" sözleriyle süren bu değerlendirme, buna ilişkin açıklamalarını şu sözlerle noktalamıştı: *"... Önemli olan, sınıf yönelimindeki ısrardır, önemli olan örgütün asıl gövdesiyle sınıf çalışması ekseninde konumlanmasıdır. Bu ısrar ve konum korunduğu sürece, partimizin proleter sınıf tabanına ve fabrika hücrelerinden oluşan bir örgütsel zemine oturması, böylece proleter sınıf bileşiminin de güvenceye alınması yalnızca bir zaman sorunu olacaktır. Unutmamak gerekir ki partinin kuruluş kongresi parti inşa sürecini yeni bir düzeyde devam ettirmeye de yalnızca yeni bir başlangıçtır."*

Aradan geçen bir yıllık süre içinde katedilen belirgin mesafe bu değerlendirmenin isabetliliğini göstermiştir. Komünist hareket bugün artık herşeyiyle sınıfın içindedir, onun devrimci politik ve örgütsel gelişmesine kilitlenmiştir. Sınıf hareketinin bu en durgun döneminde bile kendini bu alanda üretmeye çalışmakta, tüm güçlüklere rağmen bunda günden güne artan başarılar sağlamaktadır.

***

Devrimci teori, devrimci örgüt ve devrimci sınıf -komünist hareket, bu üç temel boyut üzerinden bir siyasal-örgütsel kimlik oluşturmuş, partileşme sürecini bu cephelerde belirgin mesafeler katederek bugün belli bir yere getirmiştir. Bu üç alandaki gelişmenin organik ifadesi olan bir komünist gelişme süreci, komünist hareketin teorik ve pratik başarısının tartışmasız kanıtıdır. Türkiye'nin 30 yıllık sürecine önyargısız bakan herkes bu üç temel niteliğin ilk kez olarak bir hareketin şahsında organik olarak ete-kemiğe büründüğünü görmekte bir güçlük çekmeyecektir. Bu sürecin kendine özgü, kendine uygun düşen bir kültür, bir ahlak, bir değerler sistemi yarattığını belirtmek ise gereksizdir.

Bu aynı zamanda geleneksel sol hareketimize damgasını vuran küçük-burjuva sosyalist kimliğe karşı kazanılmış bir başarıdır da. Bu nokta özellikle önemlidir. Bugün hala siyasal yaşamını sürdüren devrimci küçük-burjuva akımların saflarında gerçekten işçi sınıfı davasına ve sosyalizme gönül vermiş çok sayıda devrimci kadro vardır. Komünist hareketin teorik ve pratik olarak sınanmış kimliği bu kadrolar için bir çıkış noktasıdır. İşçi sınıfı davası ve sosyalizm konusunda samimi olan her devrimci şimdi durumu yeniden değerlendirmek, doğru yerde durup durmadığını sorumlulukla gözden geçirmek durumundadır. Dürüst devrimciler, geleneksel örgütler hazır bir birikimi ve mirası heba ederken, EKİM'in sıfırdan bir örgüt yaratmayı ve bugünkü teorik ve pratik birikime ulaşmayı nasıl başardığı üzerinde önyargısızca düşünmek sorumluluğu ile yüzyüzedirler.

Komünist hareketin pratik bir kongre sürecine girdiği, işçi sınıfının öncü devrimci partisinin kurmak aşamasına ulaştığı bir sırada bu özellikle gereklidir. Biz devrim ve sosyalizm mücadelesinin belirleyici önemde bir temel adımını atma onurunu, küçük-burjuva devrimciliğine karşı proletarya sosyalizminin denenmiş ve sınanmış bayrağını seçecek her kişi ve çevre ile paylaşmaya hazırız. Bizim bugünkü

başarımız, daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Türkiye'nin son 30 yıllık devrimci birikiminin bir üst düzeyde yeniden üretiminin ve geliştirilmesinin somut bir ifadesinden başka bir şey değildir. Proletarya davasına bağlı olduğunu düşünen samimi devrimciler bunu böyle görmeyi başarabilmelidirler. Biz on yıl önce siyaset sahnesine çıktığımızda demokratizmle sosyalizmi içiçe, ama temelde bir küçük-burjuva kimlik zemininde temsil eden geleneksel harekete karşı "Herkes kendi bayrağı altına!" şiarını yükseltmiştik. Bu saflaşmaya ve ayrışmaya bir çağrıydı. Partili kimliğe ulaşmakta olduğumuz bir evrede bu çağrıyı bir kez daha yineliyor, fakat bunu, yaşanan on yıllık sürecin EKİM şahsında ortaya çıkardığı birikime ve kimliğe ilişkin ek bir şiarla birleştiriyoruz: "Tüm komünistler EKİM saflarına, komünist işçi partisi bayrağı altına!"

***

Artık yeni ve özgün bir sürecin içindeyiz. Yılların zorlu teorik ve pratik mücadeleleri, devrim mücadelesinin stratejik önemdeki bir temel tarihsel adımını atmak aşamasına nihayet getirip ulaştırdı bizi. Hızlandırılan adımlarla partiye yürüyoruz. Bugün hareketimiz bunun övüncü, gururu ve coşkusu içindedir. Öte yandan, bu büyük tarihsel adımı en güçlü bir biçimde atabilmenin ağır sorumluluğu ile yüzyüzedir. Kongre öncesi süreci bu açıdan en iyi ve en enerjik biçimde değerlendirme sorumluluğu var önümüzde.

Görevlerde ve hedeflerde gerekli açıklığı sağlayan, bunun genel planlamasını yapan Merkez Komitemiz, ulaştığı sonuçları tüm örgüte maletme, bu açıdan örgüt çapında tam bir birlik ve kenetlenme sağlama, genel planları yerel düzeyde özgülleştirme ve nihayet bu temel üzerinde tüm örgüt güçlerini çok yönlü bir seferberlik içine sokma acil sorumluluğuyla yüzyüzedir.

On yıllık inşa sürecimizin burada özeti sunulan başarı bilançosu hiçbir biçimde bize bugün karşı karşıya bulunduğumuz sorunları, yetersizlikleri ve zaafları unutturmamalıdır. Geride kalan on yılın her bir özel evresinde biz yetersizliklerimizi ve kusurlarımızı hiçbir zaman görmezlikten gelmediğimiz içindir ki, bilançosu çıkarılan başarılı adımlarla bugüne gelebildik. Başta kuruluş kongresi olmak üzere bundan sonraki süreci de aynı başarı çizgisinde ilerletebilmemiz, bir kez daha kendimizde zayıf ve yetersiz kalana, hata ve zaafı oluşturana çok özel bir biçimde yüklenmemiz ölçüsünde olanaklı olabilir.

Bugüne kadar partileşme süreci açısından zayıf ya da yetersiz kaldığımız belli alanları çok özel bir tarzda öne çıkarır, bu alanı özel bir yüklenme konusu haline getirirdik. Şimdi inşa sürecinin son evresindeyiz ve doğal olarak tüm cephelere paralel biçimde yüklenmek zorundayız. Fakat illa da bir özel alana işaret etmek gerekliyse, bunun örgüt cephesi, örgütsel yapının hızla genişletilmesi ve iç örgütsel yaşama çeki düzen verilmesi olduğunu belirtmek durumundayız. Örgütsel yapının geliştirilmesine vurgu, çevremizde bugün hala örgütsüz durumda bulunan önemli bir militan potansiyelin varlığının getirdiği bir özel ihtiyacın ürünüdür. İç örgütsel yaşama çeki düzen verilmesinden ise, herşeyden önce, partinin örgütsel normlarının, iç işleyişinin, hak ve görevlerin parti tüzüğünü oluşturma somut görevi çerçevesinde açık ve kesin tanım ve esaslara bağlanmasını kastediyoruz. Basınımızda bir süredir özel bir tarzda işlenen ve önümüzdeki günlerde işlenecek olan örgütsel zaaf ve yetersizliklere ise burada girmiyoruz. Şu kadarını söyleyelim ki, bugün örgütün sınıf çalışması ekseninde konumlanmış ve bu alanda ilk önemli mevzileri kazanmış olması, bu zaaf ve yetersizliklerle mücadeleyi kolaylaştıran temel önemde bir maddi etkendir.

***

"Herşey parti için!" şiarı, şimdi "Herşey parti kuruluş kongresi için!" şiarında daha somut bir anlam ve içerik kazanmak durumundadır. "Herşey kuruluş kongresi için!" demek, on yıllık çok yönlü teorik ve pratik mücadelelerimizin yarattığı birikimi partili kimlik yönünden en iyi biçimde değerlendirmek demektir. Kongreyi böylesine yoğunlaştırılmış bir özel sürecin taçlandırılması olarak ele almak demektir.

Herşey parti kuruluş kongresi için!

EKİM

Genç işçilerin eğitimi üzerine

Sınıf çalışmasında aldığımız mesafeyle de bağlantılı olarak kazandığımız güçlerin sınıf kökenleri değişmektedir.

Hareketimiz genç işçi unsurları kendisine çeker hale gelmiştir. Özellikle bazı işkollarında, tekstil, elektronik vb alanlarda çalışanların büyük bir bölümünü gençlerin oluşturduğu sektörlerde kazanılmaya en açık unsurlar bu genç kesim olmaktadır. Gençliğin dinamizmi ve devrimci çalışmaya açıklığı düşünülürse, bu diğer çalışma alanlarında da bir farklılık içermemektedir. Genç güçlerin kazanılması ya da çalışmalara katılması, değişik sorunları ve buna bağlı olarak bazı müdahaleleri de zorunlu hale getirmektedir.

Genç unsurların bazı özellikleri

Bugün genç güçlerin genel özelliklerine bakıldığında, ideolojik yetersizlik ve deneyimsizlik birinci plandadır. Özellikle işçi gençlikte ideolojik yetersizlik daha yakıcı yaşanmaktadır. Kişilerden bağımsız olarak dönemin ürettiği bir olgudur bu. Sözü edilen gençliğin bilincinin '80 sonrası süreçte geliştiği düşünülürse, bu daha anlaşılır hale gelir. '80 sonrasının politik atmosferi ya da politik geriliği bunu koşullamaktadır. Burjuvazinin ideolojik bombardımanı, gerici yasaklar, devlet terörü, devrimci hareketlerin süreçteki etkisizliği vb., toplumun geneline olumsuz bir süreç yaşatmıştır. Bu süreç içinde politik kimliğini kazanan genç işçilerin politik bilinçlerinin ve ideolojik birikimlerinin geri düzeyde olmasında şaşırtıcı bir yön yoktur. Bunun üzerine bir de sınıf hareketinin durgunluğu ilave edilirse, tablo tamamlanmaktadır. Sonuç olarak, mücadele içinde de deneyim kazanmamış bir gençlik kesimi karşımıza çıkmaktadır. Bazıları belli bir sendikal deneyim yaşamış olsalar bile, bu bir birikimi ifade etmekten uzaktır.

Çalışmanın ihtiyaçları üzerinden

Çalışmada gelinen nokta açısından yeni güç ve kadrolara duyulan gereksinim ortadadır. Sınıf çalışmasında katedilen mesafe, derinleşme ve yaygınlaşma, belirlenen hedefler yeni gereksinimleri de ortaya çıkarmaktadır. Kişilerin üzerindeki sorumluluk ve inisiyatifin hızla yaygınlaşması, organlara kaydırılması ve kollektif bir çalışmanın daha üst düzeyde harekete geçmesi gerekmektedir. Fakat asıl zorlanma alanı da burada yaşanıyor. Genç unsurların sözü edilen özellikleri gözönünde bulundurulduğunda, ihtiyaç ile mevcut güçlerin verili gerçekliği arasındaki mesafe açıktır.

Çözüm olarak hayata geçirilen inisiyatif vermek ve sorumluluk alanı açmak tek başına yeterli değildir. Benzer şekilde alanlara yönelik doğru politikalar üretmenin tek başına yeterli olmaması gibi. Doğru politikalar önkoşuldur. Fakat önemli olan onu hayata geçirebilmektir. Bunu karşılayacak yeterliliğin olmaması durumunda ise, bu politikaların boşa çıkması niyetten bağımsız olarak ister istemez yaşanabiliyor. Kuşkusuz bunlar aşılamayacak sorunlar değildir. Zaten deneyim denilen şey de ancak pratik içinde ve zorlanmayla birlikte edinilebilir. Pratikte adımlar atılmadan zorlanma alanları bilinemeyeceği gibi var olan boşluklar da tespit edilemez. Önemli olan bu sorunlara daha sistemli ve daha istikrarlı bir şekilde eğilebilmektir.

İdeolojik birikimin, deneyimin ve inisiyatif geliştirmenin bir süreç işi olduğu muhakkaktır. Burada dikkat çekilmeye çalışılan nokta, bu sürecin kendiliğinden bir şekilde yaşanmasına izin vermemektir. Faaliyetin ihtiyaçları da gözetilerek hızla bu mesafenin kapatılması, genç yoldaşların ve taraftarların dönüştürülmesi, kazanılması ve çalışmanın güçlendirilmesi acil bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

Bir diğer yön ise sorumlu yoldaşların üzerindeki fazla yüklerden dolayı bu alana fazla zaman ayıramamalarıdır. Bu pratikten gelen bir diğer zorlanma alanıdır. Fakat bu görevin aciliyeti ve önemi ortada olduğuna ve alınan yüklerin de başka şekilde hafifletilemeyeceği bugünden görülebildiğine göre, mutlaka bu konuya da eğilmek ve zaman ayırmak gerekiyor. Görev ve sorumlulukları doğru paylaşılabilmek ve herkes için yapabileceği görev alanları açılabilmek, daha fazla kişiyi

çalışmaya katabilmek ve enerjileri atıllıktan kurtararak kişileri ve çalışmanın kapasitesini yükseltebilmek, aynı zamanda bu çalışma tarzını hayata geçirebilmekten geçiyor. Başka türlü işlerin bir kaç yoldaşın omuzlarında kalmasını önlemek pek mümkün değildir.

Genç işçi yoldaşlar/ taraftarlarla kurulan ilişkilerde gözetilmesi gerekenler

Yukarıda tespit edilen özellikler genç işçilerin attığı büyük ve cesur adımları hiçbir şekilde karartmamalıdır. Tespitlerin yapılması, müdahalenin önceliğinin nereden ya da nereye yapılması gerektiği ile ilgilidir. Yaklaşımlarımız yüreklendirici ve geliştirici tarzda olmalıdır.

Her şeyden önce ilişkilere yaklaşımda sabır ve esneklik birincil öneme sahiptir. Aceleci bir tavırla çok çabuk dönüşüm beklemek, gerçekleşmediğinde de eleştirel bir tarz tutturmak, hem kişileri yıpratan hem de çalışmayı zora sokan bir işlev görür. Sınıf devrimcileri kendilerinde sabır ve ısrarı içselleştiren devrimcilerdir. Biz zaten sınıf hareketinin genelinde de reformist grupları kolayından başarı hayalleri yaymakla suçlamıyor muyuz? Bu sınıf hareketine bakışta olduğu gibi iç ilişkilerimize bakışta da böyle yaşanmalıdır. Bu beklemeci bir anlayışla hareket etmek anlamına gelmez. Tam tersine yapılacak her şeyin yapılmasını, fakat sonuca gidebilmek için sabır ve esnekliği gerektirir. Gerçekleşmediğinde de nedenlerin tespiti ve sonuç almak için yeniden ısrarlı bir yöneliş...

Dönüşümlerini ve gelişimlerini hızlandırabilmek için bilinçli bir eğitim süreci başlatılmalıdır. Fakat eğitim çalışmalarına nasıl bakacağız? Eğitim çalışmaları kuru kitabi bilgilerin öğrenildiği bir çalışma değildir. Çalışma pratikle içiçe, birbirini güçlendiren bir şekilde planlanmalıdır. Çalışmalarda duyulan ihtiyaçlardan yola çıkılması, sürecin canlılığı ve soyuttan kurtarılması bakımından önemlidir. Teoriyle pratiğin bütünlüğünün doğru kurulabilmesidir. Örneğin okunan her kitabın bugün ne anlam ifade ettiği ve çalışmalarda nereye karşılık düştüğü bilince çıkartılabilmelidir. Birlikte yürütülen bu faaliyet ,ilişkileri belirli bir düzeye getirmek için gereklidir. Çünkü okuma faaliyeti sürekli ve kişisel bir faaliyettir. Kişilerin gelişimiyle de ilgili olarak ihtiyaçlar farklı farklıdır. Sözü edilen ilk birikimin edinilme sürecidir. Fakat tartışmaların kollektif biçimde bir organ faaliyeti içinde yapılması gerekliliktir. Çünkü sözkonusu olan eş zamanlı olarak kollektifin öne çıkması ve donanımlı hale gelmesidir.

Bugün sınıf çalışmasında ulaştığımız düzey ve yaratılan araçlar gözönünde bulundurulduğunda; bültenler, işçi platformları, kurultay hazırlık süreci vb., ilişkileri ve kadro adaylarını hızla dönüştürecek, pratik deneyim kazandıracak, varolan deneyimleri özümseyecek olanakları fazlasıyla sunmaktadır. Bültenler aracılığıyla alan çalışması ve politikalarında netlik kazanılırken, diğer taraftan da, yazma, okuma, alan ve faaliyetin sorunlarına daha üst düzeyde sahip çıkmanın koşulları çok daha fazla olgunlaşmakta ve çeper güçlerin de eğitilmesine olanak sağlamaktadır. Özellikle genç ilişkilere bu platformlarda sorumluluk alanları açmak onların gelişimini hızlandıracaktır. Burada yaşanan ve yaşanabilecek yetersizliklerin aşılabilmesi için yine daha yetkin yoldaşların ön açıcı davranabilmesi, görevlere davet etmesi, fakat tıkanma yerlerini de tespit ederek sorunların aşılması için daha aktif bir çabaya girmesi gerekmektedir. Genç ilişki ve yoldaşların başarısızlık ruhhaline kapılmalarına kesinlikle izin verilmemelidir. Bu sorumluluk altına sokmak, fakat bu sorumluluk altında ezilmelerine izin vermemek olarak ifade edilebilir. Tıkanılan yerde gerekiyorsa o işi birlikte yapmak ve gösterebilmek, bazen anlatılan bir sürü sözden daha etkili olabilir. Eğer bir çalışmada yürümeyen ya da iyi gitmeyen bir yön varsa, kişilerin sorumluluğu üzerinden atlanmadan, toplam olarak çalışma gözden geçirilebilmeli ve sorumluluğun kollektifin olduğu bilince çıkarılmalıdır. Çünkü başka türlü örgüt kültürünün edinilmesi ve yaşanması mümkün değildir.

Eleştiri-özeleştiri mekanizmasına işlerlik kazandırılmalı, fakat eleştiri yaparken yapıcı olmasına özellikle dikkat edilmelidir. Nitekim eleştiri kişiliğe değil, çalışma üzerinden gösterilen zaaflara yapılmalıdır. Özellikle gençlerin eleştirilerine açık olunabilmeli, bunun ortamı yaratılmalıdır. Bütün problemlerin yoldaşlık platformuna getirilebilmesi için önaçıcı davranılmalı ve bu teşvik edilmelidir. Sorun bu samimiyette bir organ ve yoldaşlık ilişkilerinin hayata geçirilip

(Devamı s.11'de)

İki grevin gösterdikleri

Yakın dönemde yaşanan iki grev, Petlas ve Mutlu Akü grevleri, nedenleri ayrı olmasına rağmen ortaya çıkış biçimleri, gelişimleri ve sonuçları itibarıyla işçi sınıfına önemli deneyimler bıraktı.

Bilindiği gibi yaklaşık bin kişinin çalıştığı Petlas, özelleştirme saldırısı kapsamı içerisinde (son dönem adı sıkça duyulan) Kombassan Holding'e satılmış ve özelleştirmenin sermaye ve işçi sınıfı için ne anlamla geldiği (en azından Petlas işçisi için) daha iyi anlaşılır hale gelmişti: Yoğun sömürü, hak gaspları, sendikasızlaştırma, taşeronlaştırma, işsizlik!

Özelleştirilmesinin hemen ardından Petlas işçisine de dayatılan bu uygulamalar, işçilerin birliği ve kararlılığı sayesinde hayata geçirilemedi. Zira anlaşmazlıkla sonuçlanan bir toplusözleşme süreci sonunda grev diyen Petlas işçisi daha grevin ilk gününden kazanacağına inanmış, pratik olarakta grevin kazanımla sonuçlanması doğrultusunda çaba harcamıştır.

"5 Nisan kararları doğrultusunda alınan kapatma kararından özelleştirilmesine ve TİS dönemine kadar tüm süreçlerde Petlas işçisi bir bütün olarak süreçlere müdahale etti."

"Grevin başlangıcından itibaren kendi içine kapanmadı, kamuoyu yaratmaya çalıştı, bunun için bölgedeki diğer işyerleriyle ve fabrikalarla iletişime geçti, Kırşehir esnafı dolaşılarak 'Petlas grevini destekliyoruz!' yazılı afişlerin dükkanların camlarına yapıştırılması istendi."

Bir Petlas işçisi daha 5. gününde Petlas grevini anlatırken bunları söylüyor ve sonuna kadar mücadeleden geri dönmeyeceklerini belirtiyordu.

Buradan baktığımızda, Petlas grevi işçilerin insiyatifinde gelişiyordu. İşçilerin baştan beri uzun soluklu bir greve hazırlıklı ve kararlı görünmeleri sonuçta işverenin geri adım atmasını sağladı. İşveren grevin başlangıcında aldığı lokavt kararını 8. günde geri çekip taleplerin bir kısmını kabul ederek anlaşma talebinde bulundu. Bu talep işçiler tarafından kabul edilmedi. Çok geçmeden grevci işçiler tüm taleplerini kabul ettirmeseler bile grevi kazanımlarla sona erdirdiler.

Petlas grevi, Belediye ve Camaş işçilerini, Kırşehir esnafını destekçi olarak yanına çekebilmesinin yanısıra sermaye basınında da kendinden söz ettirerek geniş bir kamuoyu yaratmayı başardı. Elbette sermaye basınının Petlas'a ilgi göstermesinin ardından Petlas işçisinin, dolayısıyla işçi sınıfının sorunlarına duyarlılıktan öteye kendi sınıf çıkarlarının daha uzun vadede korunması amacı yatıyordu. Zira o dönem Ordu-Refah gerginliğinin tırmandırıldığı bir dönemdi. "Laik ve demokratik hukuk devleti"nin bekçiliğine soyunan ordu ve onun borozanı burjuva basın, RP'nin finans kaynağının en önemli unsurlarından biri olan Kombassan Holding'e karşı Petlas işçisini destekliyor görünüyor, Petlas grevini yapay gündemi derinleştirmenin malzemesi haline getirmeye çalışıyordu.

Nitekim sözünü ettiğimiz basında çıkan haberlerde sorunların özelleştirmeyle başladığı (saldırıların yoğunlaştığı değil başladığı zaman olarak verilmeye çalışıldı) belirtilirken, fatura özelleştirme politikasının kendisine değil fakat satın alan şirket olan Kombassan Holding'e kesilmeye çalışıyordu. Bunun yanısıra jandarmanın görev alanından çekilmesinin asıl nedeni Petlas işçisinin kararlı duruşu olduğu halde, bu durum ordunun Kombassan'a karşı almış olduğu bir tavırmış gibi lanse edilmeye ve son dönemde iyice yıpranan ordunun "imaj" tazeleme ihtiyacı giderilmeye çalışılıyordu.

Diğer tarafta aynı sektörde ve kendi alanında en az Petlas kadar önemli bir yer tutan Mutlu Akü'de de aynı zaman diliminde bir grev yaşandı. Mutlu Akü grevinin başlama nedeninin de aynı olmasına rağmen, gelişimi ve sonuçlanması benzer biçimde olmadı.

Mutlu Akü'de işveren 1

Ocak'ta başlayan toplu iş sözleşmesi dönemine çok daha güçlü giren taraftı. Çünkü '96'nın son günleri yaşanan saldırıya sessiz kalınmıştı. İşveren ve sendikaya göre 155, gerçekte ise 260 işçinin işten çıkarılmasına karşı (kendi içinde çok anlamlı olan bir-iki küçük girişim dışta tutulursa) gereken yanıt verilememişti.

Bu kez, en önemli zaaflardan biri olan eski-yeni işçi ayrımının toplusözleşme döneminde de alabildiğine pompalanmasına ve sendikanın işi olabildiğince ağırdan almasına rağmen, sayıları yüzü bulmayan bir grup işçinin düzenli denebilecek basıncı sonucunda greve çıkıldı. Fakat Mutlu Akü'de bir grup işçinin ilgili davranmaya çalışması dışında greve örgütlü bir müdahalede bulunulamadı. Bu da zaten edilgen ve pasif bir tutum sahibi olan sendikanın her şeyiyle belirleyici olmasına yolaçtı. Öyle ki, grev var çadırı yok, grev var fakat Mutlu Akü bandrollü ithal aküler piyasada dolaşıyor, grev var fakat zaten sınıfının sorunlarına duyarlı kesimler dışında kimsenin grevden haberi yok! En önemlisi de, küçük bir azınlık dışta tutulursa, işçilerde uzun soluklu ve kararlı bir grevi sürdürebilecek moral güç ve çaba yok!

Tüm bu olumsuzluklar tablosu içinde Mutlu Akü'de başarılı bir toplusözleşmenin imzalanması elbette beklenemezdi. Alelacele imzalanan bir sözleşmeyle Mutlu Akü işçisi bu dönemi yenik kapadı.

Farklı iki gelişim seyri izleyen ve farklı sonuçlanan iki ayrı grevden sözettik. Biri işçi sınıfının merkezi İstanbul, diğeri taşra tabir edilen Kırşehir'de yaşandı. Mücadele deneyimi ve taşıdığı dinamikler açısından düşünüldüğünde, sonucun ters yönde gelişmesi beklenirdi. Fakat öyle olmadı.

***

Son dönem gelişen sınıf ve kitle hareketliliğine baktığımızda, metropoller dışında gelişen hareketlilik daha canlı, dinamik ve nispeten militanca gelişiyor. Bu hareketlerin bir başka yönü de kendisi dışında kalan farklı tabakaları da peşinden sürükleyebilmeleridir. Son Petlas greviyle Kırşehir esnafının canlanması buna örnektir. Tıpkı Zonguldak işçisinin tüm Zonguldak'ta hayatı durdurabilmesi ve Ünaldı işçilerinin Antep'te yarattığı etki gibi...

Metropollerde ise bu çok özel durumlar dışında yaşanmıyor. Kuşkusuz bunun önemli nedenlerinden biri,küçük yerleşim birimlerinde yaşamın çok daha içiçe olması ve örneğin Kırşehir esnafı için iktisadi anlamda Petlas işçisinin tuttuğu önemli yerdir. Fakat bir başka önemli özellik de, metropoller dışında gelişen hareketliliğin henüz fiili olarak devlet terörüyle karşılaşmaması ve bu göreli "rahatlığın" da kolaylaştırıcı etkisiyle kendi meşruluğunun daha kolay farkına varmasıdır.

Sermaye devletinin ekonomik, siyasi ve sosyal saldırıları (özelleştirmenin tüm Türkiye'ye yayılması, dayatılan sefalet ücreti vb.) ve son dönem kitleler gözünde iyice ortaya savrulan çeteleşmiş devlet olgusuna karşı bu "yorulmamış" kesimlerin harekete geçeceğine dair komünistlerin önden tespitleri zaten vardı. 14 Aralık '96 KESK mitinginde taşra şubelerinin sergilediği tutum, 5 Ocak mitingine taşra ağırlıklı katılım, "bir dakika karanlık eylemlerindeki yaygınlık" ve '97 1 Mayıs'ında metropoller dışındada yaygın olarak alanlara çıkılması gibi... Son dönem gelişen sınıf ve kitle hareketliliği örnekleri, önümüzdeki dönem gelişebilecek bir hareketliliğin muhtevasının anlaşılması bakımından anlamlı bir işaret olarak görülmelidir.

Ayrıca bu durum, sermaye devletine asıl yıkıcı darbenin vurulacağı ve proletaryanın ana gövdesini barındıran metropollerde yükselecek bir hareketliliğin yayılabilmesinin olanaklarını göstermesi bakımından da oldukça önemlidir.

N. GÜNCAN

Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi

EKSEN YAYINCILIK

Sınıf çalışmamızda yeni bir düzey

"Sosyalizm proletaryanın düşünsel temeliyse, proletarya da sosyalizmin toplumsal-maddi temelidir. Parti bu iki öğenin tarihsel kaynaşmasının cisimleşmiş bir ilk birliğidir ve bu kaynaşmayı tüm sonuçlarına götürmenin temel tarihsel aracıdır."

Bu marksist saptama aynı zamanda ilk oluşum sürecindeki komünist hareketin acil ve yakıcı sorumluluğuna, siyasal bir akım olarak misyonuna da açıklık sağlıyordu: *"Bizim acil sorunumuz parti"* dir. *"Bize gerekli olan, kuvvetli bir marksist-leninist teorik temeli, sağlam bir proleter sınıf tabanı ile birleştirebilen, marksist-leninist ideolojik kimliği proleter sınıf kimliği ile aynı örgüt yapısı içinde kaynaştırabilen bir partidir."*

Hareketimiz geride bıraktığı on yıllık siyasal yaşamında bütün çabasını komünist işçi partisinin yaratılması acil sorumluluğuna yoğunlaştırdı. Bu on yıllık sürecin ardından bugün komünist işçi partisine gerekli olan "kuvvetli bir marksist-leninist teorik temel"i hazırlamış olan hareketimiz, bunu proleter sınıf tabanıyla bütünleştirmede de partinin kuruluşunu olanaklı kılacak bir ilk birikime ulaşmış bulunuyor.

Hareketimiz on yıl boyunca perspektiflerinde tutarlı davrandı. Pratik alanda buna uygun bir inat, ısrar ve sabır gösterdi. İşçi sınıfını devrimci siyasal mücadeleye çekmek, ileri ve devrimci öğelerini kazanıp örgütlemek acil ve asli sorumluluğunu bir an bile unutmadı. İşçi hareketinin durgunlaştığı, öğrenci gençlik ve varoş hareketliliğinin yükseldiği bir süreçte dahi dikkati sınıf çalışmasının önemine çekti. Eldeki güçleri işçi hareketinin en kısır dönemlerinde bile sınıf çalışmasına yöneltti. Devrimci demokrasinin öğrenci gençlik ve varoş hareketine dayalı basıncını kararlılıkla göğüslediği gibi, henüz nispeten zayıf olduğu bir gelişme evresinde, zorlu devrimci görev ve sorumluluklardan kaçışın, örgütlü sınıf çalışmasına gelememenin, olanaksızlıklar ve zorluklar karşısında sıradanlaşmanın bir ürünü olan tasfiyeciliği ezmeyi bildi. Tasfiyeciler düzenin batağına boylu boyunca kapaklandı. Hareketimiz ise gelişip güçlendi.

Sınıf çalışması yalnızca ısrar değil, aynı zamanda sabır da gerektiriyordu. Bu sabrı gösteren komünistler bugün nihayet sosyalizmle işçi hareketini birleştirmenin teminatlarından biri olan proleter sınıf tabanına dayalı, bu temel üzerinde faaliyet yürüten, gelişip yetkinleşen bir örgütsel omurgaya da oturdu.

Hareketimiz, güçlerini proleter sınıf temeli üzerinde dönüştürmeye, kendi gerçek siyasal-sınıfsal ortamını bulmaya, militan sınıf kimliğini geliştirmeye ve gerçek örgütsel zeminine oturmaya azami dikkat gösterdi. Zorluklara ve zorlanmalara, imkansızlıklara ve dezavantajlara, kırılıp dökülmelere rağmen perspektiflerini esnetmedi. Nitekim gösterilen ısrar ve sabır sayesindedir ki, sınıf içinde ısrarlı ve istikrarlı siyasal faaliyet yürüten devrimci bir örgüt olmayı başardı.

Her türlü karşı cereyan, dezavantaj, zorluk ve zorlanmalara rağmen gösterilen bu ısrar ve sabrın bir başka devrimci örneği yaşadığımız topraklarda yoktur. Bu ideolojik çizgimizin gerçek gücüne bir göstergedir. Bu ideolojik çizgimizin doğasına uygun sınıfsal yönelişte kazanacağı zaferler silsilesinin ilk halkasıdır. Bu, sosyalizmi toplumsal-maddi kuvvetlerine kavuşturma tarihsel ve aynı ölçüde de acil olan sorumluluğunda bir aşamanın daha geride bırakılmasıdır.

***

Siyasal sınıf çalışmasından ısrarlı ve istikrarlı bir düzey tutturmak, siyasal çalışmayı fabrika eksenine oturan, fabrika içi ilişkiler üzerinden süren bir çalışma tarzı ve düzeyine yükseltmek, yıllarca döne döne üzerinde durduğumuz bir sorun oldu. Çünkü çok değil, bir-iki yıl öncesine kadar dışardan ve birçok durumda sistemsiz olarak yürütülen bir genel propaganda-ajitasyon çalışması sınırını aşamamanın sorunlarını tartışmak durumundaydık. Bugün sınıf çalışmamız tek yanlılıktan, özel ve öğreti koşullara bağlı olmaktan kurtulmuştur. Örgüt basınımızda ısrarla tartışılan kimi sorunlarına rağmen,

siyasal çalışmamız artık yeni bir aşama ve yeni bir düzeyde sürmektedir. Sınıf hareketinin hayli durgun ortamında gündelik sınıf çalışmasını sürdürüyor olmamız bunun açık kanıtıdır.

Sınıf çalışmamızın yeni düzeyi, kendine uygun araç yol ve yöntemleri belirli bir yeterlilik ve yetkinlikle kullanılabildiğini de göstermektedir. Bu araçların en önde gelen örneklerinden biri de "yerel bültenler" dir.

Örgütümüz, sınıf ve kitle çalışmasının belirlenmiş araçlarından biri olarak bir dizi alanda bültenleri kullanmaktadır. Bugüne kadarki örneklerden de anlaşılacağı üzere, sözkonusu bültenler sınıf ve kitle çalışmamızın birer araçları olarak tanımlı alanlar üzerinden kullanılmaktadır. Tümüyle yerel örgütlerimizin inisiyatif ve girişkenliklerine dayanıyor olmaları, örgütsel düzeyimizin ve kadro birikimimizin niteliği hakkında açık bir fikir vermesi bakımından dikkate değer bir olgudur. Fakat çalışmamızın geleceği bakımından daha da dikkat çekici bir öteki olgu, bültenlerin siyasal sınıf çalışmasında kapsayıcı ve kucaklayıcı bir özellik gösteriyor olmasıdır. Bu kendiliğinden bir sınıfı, ücretli kölelik zincirlerine bağlı bir sınıfı kendisi için sınıf, örgütlü devrimci bir güç haline getirme komünist sorumluluğunda tayin edici bir halkadır. Başta sınıfın ileri kesimleri olmak üzere, giderek artan oranda sınıf kitleleriyle buluşma ve bu temel üzerinde devrimci bir örgütlülük yaratma hedefi doğrultusunda araçları daha da geliştirmeli ve yetkinleştirmeliyiz. Unutulmamalıdır ki, bu bir ısrar, süreklilik ve sabır işidir.

Yerel bültenler pratiği, yoldaşlarımızı teorik çizgimizin canlı özüyle de karşı karşıya getirdi. Bu, perspektifleriemizin daha kolay kavranmasını sağladığı gibi, kadroların teorik düzeyini de yükseltti. Bununla da kalmadı, aynı zamanda politik yetkinlik, girişkenlik ve yeteneklerini de geliştirdi. Sınıf ve kitle dışılık denilen zaafın kırılmasında önemli bir rol oynadı. Sınıf tabanına dayalı bir çalışmaya adeta çekti. Sınıf kitleleri içinde ve seçilmiş birimlerde çalışıyor olmamız, örgütümüzün sınıfla birliğini gide gide güçlendiren, çalışmamıza kitlesel bir taban kazandırmayı olanaklı hale getiren, kadroların proleter sınıf devrimciliği kimliğini geliştiren, örgütümüzün sınıf hareketi ve sorunlarına hakimiyetini artıran önemli kolaylıklar sağlıyor.

Siyasal sınıf çalışmamıza paralel bir biçimde bültenleri geliştirip güçlendirmeliyiz. Bizzat sınıf tabanında kazanılmış yeni güçlerin omuzladığı, tek tek bireylerin değil, örgütlü devrimci işçilerin sürdürdüğü bir faaliyet örgütlemek! Bugünün sınıf çalışmasında hedef bu olmalıdır. Bunun asgari imkanları bugünden mevcuttur. Aslolan bu imkanları devrimci faaliyeti geliştirmek için kullanmak, imkanları hızla çoğaltmaktır. Aslolan omurgasını sınıf bilinçli devrimci işçilerin oluşturduğu bir örgütsel gerçekliğe ulaşmaktır. Çalışmanın asıl hedefi bugün için budur.

Genç işçilerin eğitimi...

(Baştarafı s.5'de)

geçirilememesinde düğümlenmektedir.

Daha yakın ilişki içinde bir önderlik, gelişiminin izlenebilmesi, gençlerle olan ilişkilerde gözetilmesi gereken diğer önemli bir yandır. Müdahale edebilmek için herşeyden önce tanıyıp anlamak gerekir. Problemlerini ve ruh hallerini anlamak, onların dünyasına girebilmekle mümkündür. Gelişme süreçlerini çok iyi gözlemleyebilmeliyiz. Özellikle bu noktada kesinlikle önyargılardan uzak davranabilmeliyiz. Zaaflı yanlarının olması kaçınılmazdır. İlişkinin sonraki süreçlerini, zaaflı yanları üzerinden bir önyargıyla değil, bu zaafları aşmada gösterilen çaba ve ısrar üzerinden değerlendirmeyi başarabilmek, kişilerin gelişimi ve kurulan ilişkilerin sağlıklılığı açısından çok önemlidir.

Bütün çabamızı süreci ve partiyi kazanmaya kilitlediğimiz bu evrede, saflarımızın işçi sınıfının genç ve dinamik unsurlarıyla örülmeye başlaması son derece sevindiricidir. Görev her birimizin sorumluluklarına sahip çıkarak, daha fazla tempo, ısrar ve kararlılıkla parti formuna kavuşmak, işçi sınıfına ve toplumun diğer ezilen kesimlerine artık bunun müjdesini verebilmektir. Bu heyecan ve coşkuyla görev başına!..

Y. NEHİR

Mahalli bültenler üzerine

İşlevleri, deneyimlerimiz ve görevler

Sınıf ve kitle çalışmamızın belirlenmiş ve bir dizi alanda kullanılan araçlarından biri de mahalli bültenlerdir. 1,5 yılı aşkın bir süredir bu araçları kullanmaktayız. Sözkonusu araçları kullanmaya başladığımız ilk dönemlerde belli sorunlar yaşadık. İstikrarsızlık ve işlevine uygun bir içerik kazandırmak, zorlandığımız başlıca iki sorundu. Bir üçüncüsü ise kimilerinin kesintiye uğraması oldu. Bülten pratiğinin ilk adımlarında bu tür sorunlarla karşılaşmış olmamız bir ölçüde doğaldı. Nitekim bu durum fazla sürmedi. Bültenler giderek işlevine uygun bir içerik ve süreklilik kazanmaya başladı. Bu, siyasal sınıf çalışmamızın iğreti olmaktan çıktığına, sistematik bir tarzda süren ve ve belli hedeflere kilitlenen bir mahiyete büründüğüne bir göstergedir.

Bülten aracı halihazırda bir dizi alanda kullanılmaktadır. Başka bazı alanlarda da benzer hazırlıklar yapılıyor. Önümüzdeki süreçte daha yaygın, etkili ve işlevsel kullanılması bir gerekliliktir de. Bu nedenlerle, bültenler ve kullanımına ilişkin sorunlara yeniden değinmekte yarar var. Ayrıca, yaşanmış 1,5 yıllık pratik bir deneyim dönemi var. Böylesi bir aracın işlevine, içeriğine, kullanım biçimine ve tarzına bir de yaşanmış deneyim ışığında bakmalıyız. Zira sözkonusu olan kendi pratiğimizin, özdeneyimimizin dersleridir. Aracı etkisiz kılacak tutum ve davranışlara dönüşmese bile, böylesi bir potansiyel tehlikeyi barındıran yanlış kavrayış ve algılayışların izdüşümü olabilecek türden pratik tutumların ve vurguların varlığı gözetildiğinde, bu ayrıca gereklidir.

Araçların işlevi ve çeşitliliği

Parti çalışması bir bakıma yığınlara dönük olarak sürdürülen sistemli ve sürekli bir propaganda-ajitasyon, siyasal teşhir ve örgütleme faaliyetidir. Böylesi bir faaliyetin günlük olarak sürdürülmesi öncü parti olmanın asgari gereklerinden biridir. Bu faaliyette araçların işlevi ve içeriği kadar yaratıcı biçimlerin kullanılması da büyük önem taşır.

Sözkonusu araçlardan, sınıf hareketinin mevcut durumu, düzeyi, eğilimleri, algılayış ve hareket biçimleri gözetilerek en işlevsel olanı kullanılır. Bu araçlar gazete, dergi, bildiri, broşür, bülten vb. olarak sayılabilir. Çalışmamızın düzeyi, durumu ve imkanları ile seslenilecek kitlenin verili gerçeği ve siyasal gelişmelerin mevcut seyri kullanılacak araçları da tayin eder. Bu yerine göre dergi, bildiri, bültendir. Yerine göre tümünün belli esaslara ve önceliklere göre birarada kullanılmasıdır. Fakat kesin olan, her halükarda belli araçların belli dönemlerde mutlaka öncelikle kullanılmaları gerektiğidir. Bu somutlanmış ve hedefleri netlikle belirlenmiş bir politik çalışmanın somut aracı demektir.

Birim ya da alanda, işkolu veya bir grev vesilesiyle kitle çalışmasının somut aracı demek, kendine özgü bir işlev, içerik üslup ve kullanım biçimi demektir. Çünkü sözkonusu olan, parti faaliyetinin merkezden örgütlenmesinin aracı olan, genel politikanın saptanarak işlenmesini içeren bir yayın değildir. Merkezi çalışmayı örgütlemek için kullanılan merkezi periyodik yayınların (bizde PYO, MYO ve gençlik yayını) işlevi bellidir. Bu yayınlar öncelikle örgütlü güçlere, sınıfın ileri ve öncü kuşağına ve toplumun duyarlı aydın kesimine hitap eder. Daha geniş kesimlere seslenen bir yönü elbette vardır. Fakat bu tali bir işlevdir. Bu nedenle merkezi yayınların içeriği, üslubu ve konuları kendi işlevlerine uygundur ve belli bir düzeye seslenir.

Oysa sözkonusu mahalli yayın, kitlelere yönelik yerel siyasal çalışmanın somut

araçlarından biridir. Burada bu somut aracın çalışmamızdaki yerini ve işlevlerini ele alacağız.

Bültenler dönemi ve çalışmamızdaki yeri

Siyasal çalışmamızda bültenlerin gündeme geldiği döneme dikkatle bakmak gerekiyor. Bülten keyfi olarak tercih edilen bir araç değil, çalışmanın belli bir aşamasının gerekli araçlarından biri olarak gündemimize girdi. Bu, aşağı yukarı 3. Genel Konferans'ımızın öncesi, "94 dönemeci" olarak bilinen başyazının hemen sonrasına denk geliyor. Fakat o gün için yalnızca bir ilk fikir olarak kaldı.

Dönemin kendine özgü güçlükleri, iç süreçlerimizdeki bazı sorunlar ve kadro birikimimizin böyle bir çalışma için henüz yeterince donanımlı olmaması vb. nedenlerle, bu fikir ve tasarı uygulamaya konu olamadı. Daha çok broşürlere yönelindi. Sözünü ettiğimiz çalışma düzeyine ilişkin ilk adımlar ancak 3. Genel Konferans'ımızdan sonra gecikilerek atıldı.

Gecikilerek atıldı diyoruz. Çünkü konferansımızın hemen sonrasında örgütümüz yeni bir çalışma tarzı, temposu ve hırsı kazanmıştı. Konferans bunu bizzat sağlamanın platformu oldu. Perspektif, planlama ve uygulamaya koyma alanında gerekli herşey hazırdı. '95 Mart ve Nisan faaliyetinde güçler yeni dönemin ihtiyaçlarına uygun olarak konumlandırılmıştı. Hazırlık devresi bizzat Mart-Nisan faaliyetimizin kendisi olacaktı. Başarılı bir kampanya döneminin sonuna doğru siyasal polisin kapsamlı bir saldırısıyla yüzyüze kaldık. Bazı kayıpların yanısıra bu saldırı hızımızı kesti ve bize zaman kaybettirdi. Toparlanma ve yeniden düzenleme sürecinin ardından bir kaç aylık gecikmeyle nihayet ilk adımları attık. İlk bültenler işte bu aşamada devreye girebildi.

Dikkat edilirse, bültenlerin çalışmamızın yeni döneminin ilk adımları ve düzeyiyle bağlantılı olarak çıkartıldığı rahatlıkla farkedilir. Mahalli örgütlerin inşası ve yetkinleşmesi, dar çevre faaliyetinden sınıf ve kitle çalışmasına geçiş, genel siyasal çalışmayı birimler temeline oturtulmuş bir çalışmayla birleştirmek, merkezi politikaları yaratıcılıkla uygulamak ve alanlarda özgülleştirmek, sınıf zeminine oturmuş özgün, ısrarlı, istikrarlı ve hedefli bir tarza geçmeyi başarmak ve nihayet güçlerimizi bu esaslar üzerinden seferber etmek, eğitmek, dönüştürmek ve yetkinleştirmek... Bültenlerin gündemimize girdiği dönemde çalışmanın sorunları ve sorumluluklarımız bunlardı. Bültenler, işte bu yeni dönem çalışmasının yerel-politik araçları olarak devreye sokuldu. Henüz ilk adımlar bile isabetli bir tarza geçişimizin işaretleri oldu.

Bültenlerin işlevi

Bülten yayının siyasal çalışmamızın belli bir aşamasında gündemimize girdiğini belirttik. Bunun kendisi bültenlerin işlevine de açıklık kazandırıyor. Bültenler politik müdahale araçlarıdır. Siyasal çalışmamızın bugünkü hedefi, sınıf mücadelesinin siyasal, ekonomik-sendikal, sosyal, kültürel vb. cephelerini kullanarak, bulunuduğumuz alanlarda kökleşmektir. Bulunduğumuz alanlar diyoruz; bu, dağınık, sistemsiz, iğreti bir çalışmadan uzak durmak, öncelikle tanımlı alanlarda kökleşme ihtiyacına bir vurgudur. İşte bültenler bu tür bir çalışmanın araçlarından biridir.

Bültenleri yalnızca belli sorunların işlendiği araçlar olarak ele almak yanlıştır. Bültenler, temel sorun ve gerçekler ile somut, özgül sorun ve gerçeklerin başarılı bir biçimde içiçe işlenebildiği popüler propaganda, ajitasyon ve teşhir araçlarıdır. Bültenleri özel kalıplara sığdırmaya çalışmak ya da bu anlama gelebilecek tanımlamalar yapmak, bu aracın peşinen işlevini yerine getirememesine ya da politik işlevininin sınırlandırılmasına yol açar. Bülten faaliyetinde dönem olur bir fabrikadaki sorunlar ya da gelişmeler özel gündem haline getirilir. Dönem olur, tensikat, işsizlik, metal işkolunda uygulamaya sokulan saldırılar işlenir ve bu saldırılara karşı tutum alma çağrısı yapılır. Dönem olur, Kürt halkı üzerindeki sömürgeci vahşet ya da Susurluk temel gündemler olarak işlenir. Ya da örneğin 1 Mayıs öncesinde 1 Mayıs'a dönük mücadele aracı olarak kullanılır. Sonuç olarak somut süreçler ve gelişmeler neyi gerektiriyorsa, bu çerçevede politik müdahalenin meşru, popüler ve rahat bir aracı olarak kullanılır.

Ancak bültenlerin "politik müdahalenin

aracı" olması gerektiği vurgusu da doğru anlaşılmalıdır. Burada aslolan somut sorunlar üzerinden politik müdahaleyi kolaylaştırması, buna uygun bir biçime sahip olmasıdır. Yoksa bültenlerin ağırlıklı olarak politik sorunları işlemesi, içeriğinin bu zeminde genelleşmesi değildir. Genel olanla özel olanı başarılı bir biçimde birleştiremeyen bir bülten politik yayın organının bir kopyasına dönüşür. Ama kendisini devrimci sınıf sendikacılığı çizgisinde hareket eden ya da "sendikal" çerçevede bir yayın olarak tanımlayan bir bülten de oynaması gereken rolü oynayamaz. Sorun gelecekte devrimci sendikal çizgide bir yayının çıkarılıp çıkarılmayacağı ile değil, bizim bugün kullanmakta olduğumuz bültenleri nasıl bir içerikle ele almamız gerektiği ile ilgilidir. Bülten faaliyetinde "sendikal" bir boyut kuşkusuz vardır. Örneğin tekstil işkolunda bu daha belirgin bir yan taşıyabilir. Ya da bir başka alanda ağırlıklı olarak dernekleşme faaliyetine aracılık edebilir. Ama tüm bunlar bültenlerin faaliyet yürüttüğümüz ve kökleşmeye çalıştığımız alanlardaki politik müdahalemizi kolaylaştıran bir araç olduğu gerçeğini karartmamalıdır. Örneğin bir alanda sendikalaşma ya da dernekleşme faaliyetini yürütürken, bülten, dar anlamda bu faaliyetin aracı değil, sendikalaşma ya da dernekleşme çalışması üzerinden sınıfa politik müdahalenin özgün ve somut bir aracı olmak durumundadır.

Bu çerçevede bülten faaliyeti öteki araçların yaratıcılıkla kullanılmasını gerekli hale getirdiği gibi, etkilerini artıran bir işlev de görür. Ve nihayet bülten somutlanmış politikanın, hedefleri açıklıkla belirlenmiş bir çalışmanın politik aracı olarak kullanılabildiği ölçüde gerçek işlevini yerine getirebilir.

Özgül çalışmanın aracı olarak bülten

Bültenler mahalli siyasal çalışmanın özgül araçlarıdır. Bu ne anlama geliyor?

İlkin, merkezi politikaların mahalli alanlarda özgülleştirilmesi. Genel planda saptanan bir siyasal taktik, çalışma alanlarında somut durum ve koşullar gözetilerek özgün bir biçim kazandırıldığı ölçüde faaliyete dönüşür ve etki gücü kazanabilir. Sözgelimi, sermayenin özelleştirme saldırısına karşı genelde saptanan bir politik taktiğe uygulama alanı kazandırabilmek için, sözkonusu saldırının somut biçimleri, pratikte yarattığı sonuçları somutta ele alıp işlemedikçe, yürütülen faaliyet genel bir siyasal teşhir faaliyeti olmaktan öte bir işlev görmez.

İkincisi; devrimci siyasal faaliyetin bir yönü de sınıfın somut gündelik sorunları üzerinde yürütülen devrimci propaganda, ajitasyon ve siyasal teşhir faaliyetidir. Sınıfın somut gündelik sorunları ise son derece geniş ve kapsamlı bir kavramdır. Dolayısıyla sınıf hareketinin somut sorunları hiçbir biçimde sendikal hareketin sorunlarına indirgenemez. Böyle bir bakış, sınıfın somut sorunlarından hareketle geliştirilecek bir mücadeleyi dar bir sendikal hareket alanına sıkıştırmaya hizmet eder.

Ücretli kölelik düzeni bir sistemi tanımlar. İşçiler bugün kapitalist baskı ve sömürünün bin türlü etki ve sonucuyla karşılaşıyorlar. Bir fabrikadaki keyfi uygulamalar, kadınlar üzerindeki cinsel taciz, çocuk işçilere uygulanan şiddet, keyfi mesailer, tuvalet kilitlemeler, aylıkların ödenmemesi, izin haklarının gaspedilmesi, dinlenme saatlerinin kısıtlanması, kazanılmış hakların gaspı, sosyal hakların budanması, sendikal örgütlülük haklarına saldırı, enflasyon karşısında eriyen ücretler gerçeği, hızına yetişilemeyen zam furyaları vb., tümü de sınıfın somut sorunlardır. Tümünün de gelip bağlandığı yer, kapitalist baskı ve sömürü sistemidir. Bülten, bir yönüyle, işte bu sömürü ve baskıyı somutta teşhir etmenin, her türlü haksızlık ve zalimce davranışın sistemle bağını kurarak işçileri aydınlatmanın, sınıf kinini geliştirmenin, öfkeyi örgütleyerek eyleme geçirmenin yerel aracıdır. Bu, bültenlerin yalnızca aylık periyodik yayınlar olarak değil, işlevsel oldukları, gerekli hale geldikleri her durumda kullanılması gerektiği anlamına gelir. Çünkü devrimci siyasal mücadelede suçluyu suçüstü yakalamak ve onu hemen yığınlar önünde teşhir etmek, kitle hareketliliğini geliştirmenin en önemli imkanlarından biridir.

Genel sendikal yayın ve bültenler

Kimi yoldaşlarımız zaman zaman

bültenlere salt "sınıf sendikacılığı" yayını ya da misyonu yükleyen tanımlamalar yapabilmektedirler. Böyle bir tanım bültenin işlevini darlaştırmaya, çalışmayı hedefinden saptırmaya yolaçar. Bu ise siyasal çalışmanın sendikal çalışma düzeyine indirgenmesi anlamına gelir ki, ekonomizm-sendikalizm bu zemin üzerinde boy verir.

Bültenler elbette sendikal sorunları işleyecektir. Çünkü sendikal cephe sınıf mücadelesinin asli alanlarından biridir. Fakat sendikal cephede mücadele etmekle, sendikal çerçeveye endekslenmiş bir çalışma yürütmek tümüyle iki farklı şeydir. İlki, sınıf mücadelesinin alanlarından biri olarak devrimci sınıf sendikacılığı faaliyetini anlatır. İkincisi, sendikalizmin bir politik platform haline getirilmesini. Kuşkusuz ki yoldaşlarımız perspektif planında bu açıklığı taşıyorlar. Nitekim bugünkü bülten pratiğimize baktığımızda, bültenleri "sendikal" çerçeveye sıkıştıran bir sapmadan söz edemeyiz. Tersine kendi işlevi çerçevesinde politik müdahale alanında oynaması gereken rolü fazlasıyla yerine getirmektedirler. Fakat eğer bültenleri salt "devrimci sınıf sendikacılığı"nın bir aracı olarak tanımlarsak, bu kaçınılmaz olarak kendisini bu dar hedefe kilitleyerek, oynaması gereken rolü etkin bir biçimde oynayamaması sonucuna yol açacaktır. Sınıf hareketinin somut sorunları hiçbir biçimde sendikal hareketin sorunlarına indirgenemez. Bu son derece sakıncalı bir bakış olur.

Sendikal mücadele cephesinde sınıf sendikacılığı çizgisini izlemek ile sınıf sendikacılığı hareketini bir platform olarak örgütlemeyi pratik bir hedef olarak koymak iki farklı durum ve düzeydir. Devrimci açıdan bakıldığında sınıf sendikacılığı çizgisi, sendikal faaliyetin ve sendikal cephedeki mücadelemizin doğal bir görünümüdür. Fakat bugün "sınıf sendikacılığı hareketi"ni pratik bir hedef haline getirmek, koşulları olgunlaşmayan bir şeyi denemeye kalkışmaktır.

Anlaşıldığı kadarıyla sınıf hareketinin ve yığınların bugünkü eğilimlerinin yanlış gözlemi üzerinden sınıf sendikacılığı platformu ve bu platformu oluşturmanın bir aracı olarak sınıf sendikacılığı yayını vurgusu yapılmaktadır.

Sınıf hareketi tabanında az çok kuvvetli bir eğilim haline gelmiş sendikal bir arayış, muhalefet ve bu temel üzerinde sendikal bir çıkış ihtiyacından söz etmek isabetli bir gözlem değildir. Kuşkusuz belli birimlerde ve belli işkollarında böyle bir potansiyel, bu yönde arayışlar vardır. Fakat bunu genellemek doğru değildir. Sınıf hareketi tabanındaki bugünkü eğilim daha çok iktisadi ve sosyal sorunlar alanındadır. İşçiler, sendikaya ve devrimci sendikalist çizgiye ilgi göstermedikleri halde, somut sorunlara çok daha ilgili davranabiliyorlar. Sendikaya güvenmiyor ve çoğunlukla ciddiye almıyorlar. Devrimci sendikacılık önerilerine ise bugün soğuk bakıyorlar. Ama fabrikadaki özgül bir sorun onları daha çok ilgilendiriyor. İşçileri etkilemek ve harekete geçirmek mi istiyorsun? O halde sorunlarını işle. Bu temel üzerinde düzen sendikacılığını teşhir et ve sendikal örgütlenmenin önemini ve işlevini anlat, hedeflerini göster. Gerçek etkiyi böyle sağlarsın.

Merkezi bir sınıf sendikacılığı yayını hangi koşulların ürünü olabilir? Parti gerçekten bir siyasal kuvvet olmuştur. Ülke çapında sektörel düzeylerde, sendikal hareketin içerisinde oluşan bir muhalefeti, devrimci bir sendikal yayın üzerinden harekete geçirir ve örgütler. Kaldı ki, böylesi koşullarda bu yayının hangi biçimler içerisinde gündeme geleceğini bugünden saptamak olanaksızdır. Bir sendikal mevziye dayanılarak mı çıkacaktır, ya da bülten, dergi, gazete olarak mı? Bu geleceğin bir sorunudur.

Belli bültenlerin birleştirilerek bölgeler düzeyinde tek bir bültene geçilmesi önerisi, kimi yoldaşlardaki kafa karışıklığının nedenlerinden biridir. Fakat sözkonusu öneri sendikal bir yayının değil, siyasal popüler bir bültenin bölge düzeyinde (somutta İstanbul'da) çıkartılmasına dayanıyordu. Fakat bunun bugün için işlevsel olamayacağı, mevcut istimi bozma potansiyeli taşıdığı tartışıldı ve bu konuda belli bir açıklık sağlandı.

Sektörel bültenler

Bültenlerin sektörel isimlerle çıkması onların sendikal bir yayın olduğu anlamına gelmiyor. Sözgelimi metal bülteni, belli bir bölgedeki metal fabrikalarına dönük çalışmayı

toparlamanın ve ilerletmenin aracıdır. Sözkonusu bülten kendi içinde bir sendikal hareket geliştirmenin aracı değil, yerel çalışmanın özgül aracıdır. Bu yerel çalışmayı örgütlemek ve sürdürmek kimin görevi? Elbetteki yerel sorumlu örgüt biriminin. Bülten de bu sorumlu yerel örgütün yürüttüğü siyasal çalışmanın aracıdır. Bu çalışmanın hedef kitlesi ilgili alandaki işçi yığınlarıdır. Aynı şekilde tekstil bülteninin daha çok konfeksiyon alanındaki sendikal örgütlenme sorunlarını ve deneyimlerini işlemesi, bu bültenin de sendikal bir yayın olduğunu göstermez. Bu içerik alanın kendi özgül durumundan kaynaklanıyor. Zaten sendikal arayışın az çok kitle tabanı bulduğu alan da konfeksiyon imalathaneleridir.

İlgili bölgede ya da bir başka alanda bir sendikal muhalefetin geliştiğini varsayalım. Sözgelimi, Sefaköy bölgesinde Türk-Metal'in başına çöreklenmiş sermayenin sendika çetelerine karşı bir muhalefet hareketi gelişiyor olsun. Böylesi bir durumda sınıf sendikacılığı çizgisinin taşıyıcısı bir bülten ya da benzeri yayını, bu muhalefeti kucaklamanın, devrimci çizgide harekete geçirmenin aracı olarak kullanırız ya da buna uygun düşen daha değişik yayın araçlarını devreye sokarız (örneğin özel sayılar). Metal bültenini boşa çıkarmadan, onun yanısıra kullanarak. Bir kez daha somut politikanın somut aracı demektir bu.

Bültenlerde esnek isimler kullanmak bir dağıtım kolaylığıdır. Sınıfı ve öncülerini kucaklamaya açık olmaktır. Geri bilinçten kaynaklanan önyargı duvarını yıkma kaygısıdır. İşçilere sınıf kimliğiyle seslenme imkanıdır.

Şimdiye dek yaptığımız vurgulardan anlaşılacağı üzere, bültenlerin sektörel isimlerle çıkması onların içeriğinin sektörün dar sorunlarıyla sınırlanması anlamına gelmemektedir. Mutlu Akü bülteni, tekstil bülteni, metal bülteni ya da diğer bültenler fabrika, alan, sektör vb. sorunlar kadar öteki toplumsal-siyasal sorunlarla da ilgilenecektir ve bugün yapılan da budur. Daha anlaşılır bir örnek verecek olursak; genç işçilere dönük bülten esasında OSTİM'e yöneliktir. Fakat bu hiç de OSTİM'in sorunlarıyla sınırlı bir içerik, OSTİM'le sınırlı bir dağıtım zorunluluğu anlamına gelmez. Sözkonusu bülten ağırlıklı olarak sosyalizm propagandası yapan, temel teorik gerçekleri son derece somut sorunlar üzerinden ve popüler bir dille genç işçilere açıklayan bir politik araçtır. Bu tür bültenleri ya da belli yazılarını, yaratıcılık gösterek, yeniden düzenleyerek, pekala bir başka çalışma bölgesinde de kullanabiliriz. İçeriği ve yöneldiği hedef uygun olduğu koşullarda, biçimde değişikliğe gitmenin yanlış bir yanı yoktur. Bunu mutlaka gözetmeliyiz.

Kitleye hitap etmenin aracı ve gerekleri

Bülten kitle çalışmasının aracı olduğuna göre, hitap edilen kitlenin durumu, düzeyi, sorunları, eğilimleri, algılayış biçimleri vb. gözetilmek durumundadır. Bu bülteni bülten yapan hususlardan biridir. Kitleye yakın bir dil, açık, anlaşılır ve dolaysız bir anlatım, etkileyici ve vurucu bir üslup seçilmelidir. Teorik soyutlamaların ürünü kavramlarla anlatımdan mümkün mertebe kaçınılmalıdır. Felsefi kavram ve tanımlamalar yerine güncel gelişme ve sorunların ortaya çıkartığı olgular hareket noktası olmalıdır. Bir işçi okuduğunda kendine yabancı hissetmemelidir. Bu düzeyi tutturmanın bazı basit asgari gerekleri var: Sınıfın içine girmek. Hareketin süreçlerine hakim olmak. Sorunlarını, hayal dünyalarını anlamak. Ve toplumsal siyasal süreçleri iyi izlemek. Kısacası işçi sınıfı devrimcisi olmak.

Mevcut bültenlere bu gözle bakıldığında, hayli başarılı bir düzey tutturduğumuz söylenebilir. Bu konuda bir fikir edinebilmek için, MYO ve PYO'da bültenlerden seçilerek yayınlanan yazılara bakmak yeterlidir. Ama örneğin tekstil bülteninin ilk üç sayısının kimi yazıları veya bu aynı sayıların "başyazı"ları için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Sözkonusu olan bu yazıların kendi içindeki düzey ve başarıları değildir. Bu açıdan çoğu başarılı siyasal makalelerdir de. Fakat bunlar, anlatım tarzı ve üslubuyla bültene değil merkezi yayınlara uygun yazılardır. Merkezi yayın organlarına katkıyı sınırlayan hususlardan biri de budur.

Bültenlerde başyazı kaygısı ve anlayışını bir yana atmak gerekiyor. Bülten türü araçlarda başyazı olmaz. Bu bültenlerin işlevine ve içeriğine aykırıdır. Öncelikli işlenmesi gereken

konu hangisiyse, popüler bir anlatımla kapakta bu yer almalıdır.

Dikkat edilmesi gereken diğer noktalar

Buraya kadar bültenlerin önemi, işlevi ve araçların doğru kullanımına ilişkin sorunlar üzerinde durduk. Bu, bugünkü sınıf çalışmamızda bültenlerin tuttuğu kendine özgü konumun öneminden ve yer yer karşılaşılan sorunlardan geliyordu.

Bültenlere tanımlanan çerçeveden öte misyonlar yüklememeliyiz. Bugünün işlevsel araçları olduğunu unutmamalı ama hiçbir biçimde de amaçlaştırmamalıyız. Moda bir eğilime dönüşmesi riskini mutlaka gözetmeli ve bundan kaçınmalıyız. Çünkü sınıf çalışması ya da genel planda siyasal faaliyet, çok çeşitli araç ve yöntemleri birarada kullanmayı gerektirir. Aslolan bu araç ve yöntemleri bulup kullanmak ve bunu ustalıkla yapabilmektir. Tek bir araca takılıp kalmak, çalışmanın monotonlaşmasına, üretkenliğinin sınırlanmasına yol açar. Üretken olmayan bir çalışma ise enerjiyi dizginler, moral ve motivasyonu zayıflatır, çalışmayı gereksiz sıkıntılara boğar.

Araçların işlevsel kullanımı ile legalitenin etkin kullanımı arasında dolaysız bir bağ vardır. Bu nedenle de legalitenin etkin kullanımı olarak özel değerlendirilmesi gereken bir diğer noktadır.

Bugünkü sınıf çalışmamızın öncelikli hedefi fabrikalarda kök salmaktır. Eldeki güçlerin fabrikalara girmesinden söz etmiyoruz. Fabrikalarda taban yaratmanın acil önemini vurguluyoruz. Partinin temel örgütlerini yaratmaya hizmet edecek bu tür bir çalışmanın başarısı, sınıfla köklü ve kalıcı bağlar anlamına gelecektir. Dahası, faaliyeti fabrikalar temeli üzerine oturtarak çalışmanın sürekliliğini ve gelişmeyi teminat altına almak, partinin toplumsal-maddi temelini güvencelemek olacaktır.

Sektörel bültenleri bölge çalışmasının ihtiyaçlarına dönüştürmek, bir tek sektöre hapsolma riskini ortadan kaldıracaktır. Ayrıca sektörel bültenlerin yanısıra fabrika bültenlerini kullanmayı ihmal etmemeliyiz. Bölgesel bülten imkanlarının olmadığı yerlerde bir fabrikaya dayanan araçları da gündemimize alabilmeliyiz.

Mevcut bültenlerin hantallığı giderilmelidir. Aylık periyotlarla 16 ya da 24 sayfa çıkarmak yerine, haftalık veya 15 günlük sürelerle 4 ya da en fazla 8 sayfalık bültenler yayınlama yoluna gidilmelidir. Bu çalışmanın temposunu artıracağı gibi, etkisini de güçlendirecektir. Bu tür bültenler işçiler tarafından daha ilgiyle karşılanacaktır.

***

Sınıf hareketinin durgun olduğu bir dönemde etkin çalışan ve tüm güçlüklere rağmen gelişen bir hareketiz. Bir örgütün devrimci kimliğine ve dinamizmine bir göstergedir bu. Bugünkü adımlarımız ne kadar güçlü ve sağlam olursa, geleceğe aynı ölçüde imkanlar biriktirecektir. Nicel gelişme güçlüklerine ve sınırlılıklarına aldırmamalıyız. Temel perspektiflerine uygun bir pratik içinde olan, kapasitesini kullanan bir örgüt için bunun bir önemi yoktur. Önemli olan durgunluk döneminin rehavetine kapılmadan, çürütücü zeminlerin yeşermesine imkan tanımadan, devrimci hassasiyeti bir an için bile elden bırakmadan soluğu tutmayı başarabilmektir.

Bu, devrimci duruşta, çalışmada kararlılık demektir. İnat ve ısrarla çalışmak, biriktirip artırmak demektir. Geleceğe büyük bir hırs ve kuvvetle hazırlanmak demektir.

H. FIRAT

"İş-Ekmek-Özgürlük!" Sloganı Üzerine

Liberal Demokratizmin Politik Platformu

Genişletilmiş 2. Baskı

EKSEN YAYINCILIK

"Mali sorunlar"a nasıl yaklaşmalıyız?

Kimi yoldaşlarımız yine mi mali sorunlar diyecekler belki. Mali sorunların tartışılmasına ilişkin, böyle bir tepki ilk bakışta haklı görünebilir. Çünkü bir çok kez basınımızda işlenmiş, örgütte tartışılmış bir sorundur bu. Bu çerçevede olası kimi tepkiler anlaşılır olmakla birlikte kabul edilir değildir.

Bunun iki nedeni var. İlkin, sorun yazıldığı ve tartışıldığı çerçevede henüz asgari bir çözüme kavuşmuş değil. Sorun yaşandığı şekliyle varlığını sürdürdüğü müddetçe, tekrar tekrar irdelemek bir zorunluluk. İkincisi, bu hep tartışacağımız bir sorundur. Çünkü, siyasal yaşamımızın sorunlarından biri olarak mahiyeti değişse bile varlığını sürdürecektir. Parasal görünse bile, özünde ideolojik, siyasal kültürel boyutları olan, örgüt ve birey yaşamında değerlere yaklaşım gibi bir özü içinde taşıyan bir sorundur.

***

Bir devrimcinin, iddia ve misyonuna ciddiyetle sarıldığının en önemli kritirlerinden biri de örgütünün değerlerine ne oranda sahip çıktığıdır. Bu değerler içinde ideolojiyi, politikayı, kültürü, gelenekleri, faaliyeti, bunun araçlarını ve ürünlerini vb. bir çok şeyi sıralıyabiliriz. Bunların yanında üzerinde önemle durmamız gereken bir diğer örgütsel değer de maddi imkanlara yaklaşım sorunudur.

Gerçekten de örgütün maddi imkanlarını ne ölçüde yerinde değerlendirebiliyoruz? Ya da buna ne gibi bir katkımız oluyor? Maalesef buradan baktığımızda, bir çoğumuzun komünist bir devrimciye yaraşır bir konumda olduğumuzu söylemek oldukça zor. On yılı bulan bir sürecimiz olmasına ve bu süreçte mali sorunlar merkezden yerel birimlere kadar özel gündemler yapılıp tartışılmasına, yayınlarımızda bu sorunlara genişçe yer verilmesine rağmen, mevcut durum bunu gösteriyor. Hazırcılık zaafların başında geliyor. Bu, para bittiğinde imkanları zorlayıp çözüm üreteceği yerde, imkanlar sunulmasını bekleme şeklinde yaşanıyor. Böyle bir bağımlılık rahatsızlık yaratmayabiliyor. Para gelmediğinde eli-kolu bağlanmaya varan, siyasal çalışmanın aksamasını bir yana bırakalım, gündelik yaşamın durmasına varan bir alışkanlık doğal bir durummuş gibi karşılayanlar olabiliyor. "Paranın gelmemesi" siyasal faaliyetin aksamasının gerekçesi olarak savunulabiliyor...

Devrimci kimlik, kişilik ve varoluşla asla bağdaştırılamaz olan bu durum, temel bir zaaf durumundadır. Kendisi de bir zaaf olan hazırcılık ataletin gerekçesi olarak sunulabiliyorsa, bu basit bir mali sorun değil, ideolojik-siyasal bir sorunun var olduğunu gösterir. İddia, hırs, azim ve yaratıcılık gibi asli sorun ve zaafların varlığını...

Kitlelerin içinde faaliyet yürütüyoruz. Elbetteki bu belli bir maddi güç de gerektirir. Bunu karşılamak bir yere kadar merkezi de olabilir. Fakat yürütülen çalışmanın kendi ihtiyaçlarını karşılaması hedefine bir an önce varmak çabasıyla, dahası bu hedefi örgüte katkı yapmaya doğru genişletmek anlayışıyla hareket etmek şartıyla. Devrimci siyasal mücadele işçi sınıfı ve emekçi kitlelere dayandığı, bizzat onların inisiyatifi ve girişkenliği harekete geçirildiği ölçüde ilerler. Mali sorunların çözümüne de bu perspektifle bakabilmeliyiz. Yığınlarda devrimci fedakarlık, devrimci mücadeleye katkı bilinci ve ruhunu geliştirmek, siyasal aktivitelerini harekete geçirmekten bağımsız ele alınamaz.

"Taşıma suyla değirmen dönmez!"i gözardı edip bize taşınan suyun rehavetine kapıldığımız ölçüde, bu perspektife sahip olduğumuzu belirtmemiz pek bir anlam ifade etmeyecektir. Sorun buna uygun pratik adımları atmaktır. Siyasal çalışmamız henüz kendine yetecek maddi imkanlar yaratmıyor olabilir.

Ama 24 saatimiz devrim içinse eğer, en azından bu faaliyeti yürütebileceğimiz olanakları kendimiz yaratma çabası verebiliriz. Sorunu basitleştirme pahasına bir örnek verelim. Fabrikaya girip çalışma yürütecek yoldaşlarımız hedeflenen fabrikada işe giremiyorlarsa ya da ancak bir süre sonra bunun uygun koşullarını yakalayacaklarsa, aradaki süreyi boş geçirmek ya da beklemek yerine başka bir fabrikada, atölyede işe başlayarak değerlendirme yoluna giderek geçici bir çözüm üretebilirler. Çözüm bulmak konusunda bir komüniste yaraşır sorumluluk bilinciyle hareket ettiğimiz ölçüde çözüm yolları da artacaktır. Fakat bu örnekler köklü çözümün siyasal faaliyetin kendini finanse etmesi olduğunu asla unutturmamalıdır. İşte PKK örneği. Yürüttüğü gerilla savaşımı bir çok hayati şeyin yanında büyük de bir mali külfet getiriyor. Bunu da önemli oranda kitle bağları üzerinden karşılıyor. PKK, Kürt emekçi kitlelerin fedarkarlığına dayanmadan bunca zaman mücadeleyi sürdürebilir miydi?

Soruna bu açıdan baktığımızda da anlamlı adımlar atabilmiş değiliz. Örgüte katkı yerine örgütten katkı beklentisi çevre ilişkilerimize kadar uzanabiliyorsa, bu durumun vehametini gösterir. İlişkide bulunduğumuz işçi ve emekçilerden düzenli katkı örgütlemek siyasal çalışmanın ayrılmaz bir parçasıdır. Yayınlarımızı düzenli iletmek kadar maddi karşılığını düzenli alabilmek, yayınların parasını toplayabilmek, kurduğumuz ilişkinin mahiyetine de bir göstergedir. Yaşam standartı düşük, zar zor yaşamını sürdüren, çoğu sefaletle pençeleşen bir sosyal sınıfla karşı karşıya olduğumuz elbette bir gerçek. Peki bu gerçek nasıl değiştirilecektir? Elbetteki bizzat bu gerçekliği yaşayan sınıfa dayanaraks Başka türlü düşünülebilir mi?

Sorunun bir yanı nesnel toplumsal gerçeklikten kaynaklıysa bir yanı da bizden kaynaklıdır. Eyleme, gezi vb. etkinliklere çağrıda "para"yı sorun edenlere "siz parayı sorun etmeyin, yoksa biz karşılarız" dendiği, gazete parasının istenmediği yerde, bu sorunu aşmak elbetteki mümkün olmayacaktır. Kanıksanmıştır belki, ama açıklayıcı da bir örnektir: Bu toplumda içkiye, kumara, sigaraya vb.ne para bulunur, en pespaye burjuva gazetelerine para verilir, TV. vb. gibi beyni uyuşturan şeylerin masrafları karşılanır da nedense toplumsal kurtuluş için ve hiçbir çıkar gözetilmeden çıkarılan bir gazeteye, gidilen bir eyleme, etkinliğe para bulunmaz. Bu, burjuva düzenin yarattığı yaygın bir toplumsal kişiliktir. Sorunu buna teslim olarak değil, bunu parçalayarak aşabiliriz. Zaten bir amacımız da bu değişimi başarmak değil midir?

Bu kişiliğin karşımıza çıktığı yerde (ki hayli yaygındır) bize bir bilinçlendirme kapısı açılmıştır. Bunun üzerinden bu kokuşmuş sistemin insanı kokuşturan yüzünden tutun da yıkılması, yokedilmesi gerektiğine kadar, oradan da devrim ve sosyalizmin gerekliliğine kadar bir çok şeyin açıklaması, propagandası yapılabilir. İnsanlar bu sorun üzerinden eğitilip bunun üzerinden imkanlar ölçüsünde gönüllü katkı yapmaya çağrılmalıdır. Böylece "lütfedenler" ile gerçekten bir şeyler yapmak isteyenleri ayırabilmenin de önemli bir olanağı değerlendirilmiş olur.

Her düzeydeki ilişkimizi bu sorunlar üzerinden eğitmek ve kazanmak çabası verdiğimiz ölçüde, bu ilişkilerimize ortak bir dava için çıkarılan bir yayına, yapılan geziye, gidilen eyleme, kısacası yürütülen faaliyete imkanları ölçüsünde katkı yapma sorumluluğu aşılamayı bir zorunluluk olarak yaşama geçirdiğimiz ölçüde, bu sorunu köklü bir şekilde geride bırakabileceğiz. Siyasal çalışmanın sürekliliği ve ciddiyeti de bunu gerektirir.

A. JİYAN

Teori ve Program Sorunları

EKSEN YAYINCILIK

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Barış sosyalizmle gelecek!

1 Eylül "Dünya Barış Günü"nde Diyarbakır'da olacak şekilde Brüksel'den hareket etmesi ve 29 Agustos'ta İstanbul'da olması planlanan "Musa Anter Barış Treni"nin devlet tarafından engellenmesi üzerine çeşitli araçlarla İstanbul'a ulaşan Barış Girişimcileri 31 Ağustos Pazar günü İstanbul/Kadıköy'de düzenlenen bir mitingle Diyarbakır'a uğurlandılar.

Yaklaşık 10 bin kişilik bir katılımla gerçekleşen miting Salı Pazarı'nda saat 11.00 civarında başladı.

HADEP tarafından düzenlenen ÖDP, EMEP, SİP, BP, DSİP gibi reformist partilerin desteklediği, "Barış hemen şimdi!", "Kirli savaşa hayır!" ve "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganlarının sıkça atıldığı mitinge barışçıl bir hava egemendi. "Kurtuluş devrimde, barış sosyalizmle gelecek!" pankartıyla alandaki yerlerini alan komünistler ise "Kurtuluş devrimde, barış sosyalizmde!" "Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği" ve "Kahrolsun sömürgecilik!" gibi sloganları haykırarak bu barışçıl havayı dağıtmaya çalıştılar.

Mitinge komünistler dışında ilgi gösteren bir başka devrimci yapı yoktu. Devrimci hareket "Barış" sorununu reformizmin sorunu olarak algılıyor öyle ki Kürt halkının son derece meşru ve haklı bir talebi olan Barış sorunu karşısında eylemsizliği tercih edebiliyor. Bu tam bir siyasal dar görüşlülüktür. Kürt halkının "barış" talebi haklı ve meşru bir taleptir. Bu talebin siyasal içeriği elbetteki önemlidir. Reformizm bu sorunu devrimci özünü boşaltarak kullanıyor. Komünist ve devrimciler ise bu sorundan Kürt halkının sermaye düzenine karşı mücadelesini yükseltmenin imkanına dönüştürmek amacıyla yararlanırlar. Dolayısıyla arenayı reformist akımlara bırakmamak büyük önem taşıyan bir sorumluluktur. Bu bakımdan da, demokratik devrim diye yola çıkanların Kürt halkının en temel demokratik taleplerinden biri karşısında seyirci kalmalarının anlaşılır bir yanı yoktur. Öte yandan TC ve Kürt halkı arasında yaşanan kirli savaşın faturası da her iki halkın emekçi sınıflarına kesiliyor. Bu durumun kendisi "kardeş" Türkiye ve Kürdistan emekçi sınıflarının birlikteliğini pekiştirecek, "sınıfa karşı sınıf" eksenli ortak bir mücadelenin örülebilmesini kolaylaştıracak önemli bir imkandır ve çok iyi değerlendirilmelidir. Sermaye devleti bu imkanın somut bir güce dönüşmemesi için diplomatik, askeri-terörist, tüm olanaklarını seferber ediyor. Bunun yegane nedeni elbette Türk ve Kürt emekçi halklarının kardeşçe yakınlaşması ve dayanışmasından duyduğu korkudur. Sermaye devleti Kürt halkının barışa olan özlemini dile getirmek için içine girdiği eylemliliği engellemek için yalnızca zora ve zorbalığa başvurmadı. Sahte gündemler yaratarak, ırkçı-şoven propagandayı yükselterek işçi ve emekçilerin soruna ilgi göstermemesi için de çaba harcadı. Bunu MHP ve BBP gibi faşist ırkçı partiler ve bu arada Perinçek'in "sol" maskeli İP'inin aynı içerikli çabaları tamamlıyordu.

Komünistler, Kürt halkının "barış" talebini devrimci bir bakışla ele almakla kalmadılar, Türk ve Kürt emekçi halklarının ortak mücadele alanı olarak fabrikalar zemininde de bir dizi girişimde bulundular. Örneğin çeşitli fabrikalardan öncü işçilerin imzaladığı çağrı ve protesto metni, ulaşılan tüm fabrika ve sendikalarda tartışmaya ve imzaya açıldı. "Barış" sorununu reformizmin alanı sayanlara tarihi bir hatırlatmada bulunacağız. Ekim Devrimi milyonların barış talebi üzerinde yükseldi. Bolşevikler "Bütün İktidar Sovyetlere!" sloganıyla çeşitli milliyetlerden milyonlarca Sovyet insanını birleştirdi, savaştırdı. Sovyet proletaryası ve halkının zaferi de gerici ve emperyalist güçlere ve iç gericiliğe (çarlık otokrasisi) karşı aralarında barış talebinin de olduğu talepler uğruna yıllar süren çetin, yıpratıcı bir mücadelenin sonucunda elde etti.

N. Güncan/İstanbul

Kurtuluş yok tek başına!

Albayrak direnişi 91. gününe bir basın açıklamasıyla girdi. 350-400 kişinin katıldığı basın açıklaması öncesinde uzun süre sloganlar atıldı, halaylar çekildi ve marşlar söylendi. "Albayrak işçisi yalnız değildir", "Emeğin birliği sermayeyi yenecek" ve "Sermayeye karşı tek yumruk, tek barikat" sloganları işçiler tarafından en çok ve en gür haykırılan sloganlar oldular. Her üç sloganda sınıfın birliğe ve dayanışmaya yakıcı bir biçimde ihtiyaç duyduğunu dile getiriyordu.

Sermayenin iktisadi ve sosyal saldırılarının yoğunlaştığı şu dönemde, işçilerin birliği ve sınıf dayanışması yakıcı bir ihtiyaçtır. Zira sermayenin topyekün saldırısı ancak birleşik bir direniş ve dayanışmayla geriletilebilir. Ne var ki sınıf hareketinin önündeki barikatlar (sendika bürokrasisi ve sosyal-reformist barikatlar) yıkılmadan ilerlemek, birleşik bir mücadele ile sermayenin karşısına dikilmek olanaksızdır. Albayrak direnişçileri bugün komünistlerin ve sınıf bilinçli işçilerin yıllardır döne döne dile getirdiği bu gerçekle yüzyüzeler.

İşçiler bölünmüşlüğün-parçalanmışlığın kendilerine nelere mal olduğunu yıllardır, bizzat deneyimleriyle görüyorlar, yaşıyorlar. Mevzi direnişlerle sonuç alınamadığını da biliyorlar. İşçiler birlik istiyorlar, birleşik bir mücadelenin gereğine inanıyorlar. Ancak bunu nasıl var edeceklerini bilmiyorlar. Sendika bürokrasisine ve reformistlere güvenmiyorlar. Kendilerine yol açacak, önlerine düşecek güvenilir bir önderlik arayışı içindeler. İşçilere birliğin ve birleşik mücadelenin yolunu ancak biz açabilir, arayışlarına ancak biz yanıt verebiliriz. Buna bugün her zamankinden daha çok inanıyoruz.

U. Deniz/İstanbul

EKİM ile partiye, devrime!...

Sosyal çevrenin etkisiyle devrimci mücadeleye katılamaların yaygın olduğu biliniyor. Ben de bunlardan biriyim. Devrimci bir çevreyle böyle bir vesile üzerinden tanıştıktan kısa bir süre sonra siyasal bilincim zayıf olmasına rağmen pratikte günümün büyük çoğunluğunu mücadeleye harcıyordum. Bölgemizde bir takım sorunlar yaşanıyordu. Bu sorunlar bizi olumsuz yönde etkiliyordu. Tümüyle küçük-burjuvazi içinde örgütlenmemiz, buralarda anti-faşist mücadele komitelerinin kurulması, cezalandırmalar, yakmalar, yıkmalar... Dönüp de arkamıza baktığımızda, sınıf adına hiçbir şey yapmadığımızı gördük.

Bu yaşanan olumsuzlukların ideolojik temelden kaynaklandığını düşünmeye başladım. Çünkü artık siyasal yönüm güçleniyordu. Ben ve benim gibi düşünen yoldaşlar bölgede sınıf temelinde bir siyasal çalışma yapılması gerektiğini üstüne basa basa söylemeye ve diğer yoldaşları eleştirmeye başladık. Biz bu eleştirileri yaptıktan sonra iki gruba ayrılmıştık. Sınıf eksenli çalışma savunan bizler, anti-faşist mücadelenin yükselmesini savunan diğer grup. Bu süreç bir seneye yakın sürdü.

Grubumuz hızla örgütten uzaklaşıyordu. Bu gruplaşma bizi bir araştırma sürecine itmişti. Kısa bir araştırma sürecinden sonra bu sorunların bölgeye has olmadığını, Türkiye genelinde egemen bir durum olduğunu gördük. Sık sık toplantıları yapıp kararlar alıyorduk. Gruptan çıkan karar örgütten kesin ayrılma ve gerçekten komünist bir örgütte yer alma biçimindeydi. Duygusallıkla grubumuzdan ayrılanlar oldu. Biz duygusal davranamazdık. Sınıfa karşı sorumluluğumuz vardı.

Kendimizi geriye çekip uzun bir süre araştırma ve arayış içine girdik. İki farklı örgütü, EKİM'in yanısıra bir başka örgütü de araştırıyorduk. Bir tarafta demokratik devrim, bir tarafta sosyalist devrim... Her iki grupla da görüşüp tartışarak bilgiler edindik. Artık kafamızda birçok şey belirginleşiyordu. *EKİM 1. Genel Konferansı, Platform Taslağı* ve *Teori ve Program Sorunları* adlı kitapları okuduktan sonra kesin kararımızı vermiştik. Artık EKİM saflarında mücadele edecektik. Kapitalist bir ülkede işçi sınıfının devrimci davasını savunan, proletaryanın tarihsel devrimci rolünü ve sorumluluğunu tam bir açıklıkla dile getiren, popülizmi ve reformizmi mahkum ederek marksist-leninist ideolojik platforma ulaşan tek hareket EKİM'di.

Ben ve diğer yoldaşlar Ekimci olarak mücadele etmenin bizim için bir şans ve bir onur olduğunu biliyoruz. Bizler bu şansı çok iyi değerlendirip EKİM ile partiye ve devrime ulaşacağız.

A. Yıldırım/Adana

Okurlardan / Yoldaşlardan...

(Başlarafı s.24'de)
devirdikleri ve bizim bu işte onlara yardım ettiğimizi varsaysak bile, bu ancak devrimin tamamen olgunlaşmış olduğu yerde olanaklıdır. Bir de bunu, müdahalemizle aslında hızlandırmamız gereken proletaryanın kristalize oluş sürecini durdurmaması için dikkatle yapmak gerekir. Fakat Kırgızlar ve Özbekler gibi, hala mollalarının etkisi altında bulunan böyle halklar karşısında ne yapabiliriz? Rusya'da halk papazlarla yaşadığı uzun yılların deneyiminden sonra, onları devirmek için bize yardım etti. Fakat medeni nikah üzerine kararnamenin bile ne kadar kötü yerleştiğini biliyorsunuz. Bu Özbeklerin karşısına çıkıp şöyle diyebilir miyiz: "Sizi sömürenleri yıkmak istiyoruz". Bunu yapamayız, çünkü onlar tamamen mollaların etkisi altında bulunuyorlar. Burada bu ulusların gelişmesini, proletaryanın burjuva unsurlardan kaçınılmaz ayrışmasını beklemek zorundayız.

Ne var ki Buharin yoldaş beklemek istemiyor. Tamamen sabırsız: Neden? Burjuvazimizi yıktığımıza, Sovyet iktidarını ve proletarya diktatörlüğünü ilan ettiğimize göre neden böyle hareket edelim?" Bu coşkulu bir mesaj etkisi yapıyor, izlememiz gereken yola işaret ediyor, fakat programımızda sadece bunu ilan edersek, bu bir program değil, bildirge olur. Sovyet iktidarını, proletarya diktatörlüğünün ve burjuvazinin binlerce kez hakettiği horlanmasını ilan edebiliriz, fakat programımızda olanı mutlak doğrulukla ifade etmeliyiz. Ancak o zaman programımız tartışılmaz olacaktır.

Sıkı sınıf bakış açısında duruyoruz. Programda yazdığımız, ulusların kendi kaderini tayini hakkında genel bir şekilde yazmış olduğumuz dönemden sonra gerçekte olanların saptanmasıdır. O zamanlar henüz proleter cumhuriyetler yoktu. Bu cumhuriyetler kurulduktan sonra ve görünmeye başladıkları ölçüde burada yazdıklarımızı yazabilirdik: "***Sovyet tipine göre*** örgütlenmiş devletin federatif birliği". Sovyet tipi, Rusya'da varolduğu biçimiyle Sovyetler demek değildir, fakat Sovyet tipi enternasyonal olacaktır. Sadece bunu söyleyebiliriz. Daha ileri gitmek, bir adım, küçücük bir adım ileri gitmek yanlış olacaktır ve o nedenle programda yeri yoktur.

Biz şöyle diyoruz: İlgili ulusun ortaçağdan burjuva demokrasisine ve burjuva demokrasisinden proleter demokrasiye gelişimin hangi aşamasında bulunduğunu dikkate almak gerekir. Bu kesinlikle doğrudur. Bütün ulusların kendi kaderini tayin hakkı vardır -Hatontolar ve Buşmanlardan sözetmenin bir yararı yok. Ezici çoğunluk, dünya nüfusunun kesinlikle onda dokuzu, hatta yüzde doksanbeşi bu özelliğe uygundur, çünkü yanlış olacak, olanı ifade etmeyecektir. Ulusların kendi kaderini tayin hakkından vazgeçmek ve bunun yerine emekçilerin kendi kaderini tayin hakkını koymak tamamen yanlıştır, çünkü bu değerlendirme tek tek uluslar içinde ayrışmanın dolambaçlı yollarını dikkate almaz. Bu süreç Almanya'da bizdekinden daha farklıdır: Bazı hususlarda daha hızlı, bazı hususlarda daha yavaş ve kanlı seyretmektedir. Sovyetlerle Kurucu Meclis'in birleştirilmesi düşüncesi bizde hiçbir parti içinde ortaya çıkmadı. Biz bu uluslarla yan yana yaşamak zorundayız. Ve hemen Scheidemannlar ortaya çıkıp bizim Almanya'yı fethetmek istediğimizi söylüyorlar. Bu elbette gülünç ve saçma. Ne var ki burjuvazinin bundan çıkarı var ve bu saçmalığı yüzmilyonlarca nüsha halinde bütün dünyaya yayan basını var ve Wilson da bunu kendi çıkarı için destekliyor. Bolşeviklerin büyük bir ordusu olduğu ve Almanya'yı fethederek Bolşevizmi oraya aşılamak istedikleri söyleniyor. Almanya'nın en iyi insanları, Spartakistler, bize, Alman işçilerinin komünistlere karşı nasıl kışkırtıldığını anlatıyorlar: Bakın Bolşeviklerin durumu ne kadar kötü görünüyor! Fakat bizde de işlerin pek iyi gittiğini söyleyemeyiz. Ve böylece kitleleri Almanya'da proleter devrimin Rusya'daki gibi olumsuzluklar anlamına geldiği yolundaki argümanla etkilemeye çalışıyorlar. Olumsuzluklarımız bizim uzun süreden bu yana devam eden hastalığımızdır. Ülkemizde proletarya diktatörlüğünü kurarken çok büyük zorluklarla savaşmamız gerekiyor. Burjuvazi, ya da küçük-burjuvazi, hatta Alman işçilerinin bir bölümü "Bolşevikler ülkemize Bolşevizmi zorla yerleştirmek istiyorlar" kuruntusundan etkilendikleri sürece "emekçilerin kendi kaderini tayini", durumu kolaylaştırmayacaktır. Alman sosyal-hainlerinin elinden, Bolşeviklerin, Kızıl Ordu askerlerinin süngülerinin ucunda Berlin'e taşınabilecek evrensel bir sistemi zorla

dayatmak istediklerini söyleme olanağını alabilecek şekilde hareket etmeliyiz. Ulusların kendi kaderini tayin hakkının reddedilmesi bakış açısından bu gerçekten de böyle anlaşılabilir.

Programımız emekçilerin kendi kaderini tayin etmesinden söz etmemelidir, çünkü bu yanlıştır. Programımız olanı ifade etmelidir. Uluslar ortaçağdan burjuva demokrasisine, burjuva demokrasisinden proleter demokrasiye gelişimde farklı aşamalarda bulunduklarına göre programımızın bu cümlesi tamamen doğrudur. Ülkemizde bu yolda çok fazla zikzaklar yaşandı. Bütün uluslar kendi kaderini tayin hakkına sahip olmalıdır. Bu, emekçilerin kendi kaderini tayin hakkına katkıda bulunur. Finlandiya'da proletaryanın burjuvaziden ayrışması sürecinin net, yoğun ve derin cereyan etmesi dikkat çekicidir. Ne olursa olsun Finlandiya'da her şey bizdekinden farklı gerçekleşecektir. Eğer Fin ulusunu değil, sadece emekçi kitleleri tanıdığımızı söylersek bu çok büyük bir çocukluk olacaktır. Olan bir şeyi tanımamak olanaksızdır, bu gerçek kendisinin tanınmasını dayatacaktır. Çeşitli ülkelerde burjuvaziyle proletaryanın ayrışması kendine özgü yollardan gerçekleşiyor. Bu noktada bizden beklenen büyük bir dikkattir. Çeşitli uluslara karşı özellikle dikkatli olunmalıdır, çünkü bir ulusa karşı güvensizlikten daha kötü bir şey yoktur. Polonya'da proletaryanın kendi kaderini tayin hakkı gerçekleşiyor. İşte Varşova İşçi Konseyi'nin bileşimi üzerine son rakamlar: Polanyalı sosyal hainler 333, Komünistler 297. Bu, Polonya'da bizim devrimci takvimimize göre Ekim'in artık çok uzak olmadığını gösteriyor; Ağustos ya da Eylül 1917 gibi. Fakat birincisi, henüz bütün ülkelerin Bolşevik devrimci takvime uymak zorunda olduklarını bildiren bir kararname çıkarılmamıştır; ve böyle bir kararname çıkarılmış olsa bile buna uyulmayacaktır. İkincisi, bizim işçilerimizden daha ileri ve kültürel olarak daha gelişmiş olan Polonyalı işçilerin çoğunluğu "sosyalist" anavatan savunması görüşünde, sosyal yurtseverlik görüşündedir. Bu noktada beklemek gerekir. Bu noktada emekçi kitlelerin kendi kaderini tayininden söz edilmemelidir. Bu ayrışmayı propaganda etmeliyiz. Bunu yapıyoruz, fakat Polonya ulusunun kendi kaderini tayininin derhal tanınması gerektiğine hiç kuşku yoktur. Bu açık. Polonya proleter hareketi aynı bizim hareketimizin yöneldiği hedefe, proletarya diktatörlüğü hedefine yöneliyor, fakat Rusya'dakinden farklı bir yoldan. Polonya'da işçiler, Moskofların, Polonyalıları her zaman ezmiş olan Büyük Rusların Büyük Rus şovenizmini komünizm maskesi altında Polonya'ya taşımak istemesiyle korkutulmak isteniyor.

Komünizm zorla aşılanmayacak. Polonyalı komünist yoldaşların en iyilerinden birine "siz başka biçimde yapacaksınız" dediğimde bana şu yanıtı verdi: "Hayır, aynısını yapacağız, ama sizden daha iyisini yapacağız". Böyle bir argümana karşı hiçbir itirazda bulunamadım. Sovyet iktidarını bizdekinden daha iyi gerçekleştirme yönündeki bu mütevazi dileğin yerine getirilmesine olanak verilmelidir. Orada izlenecek yolun biraz kendine özgü olduğu gözönüne alınmalı ve şöyle denmemelidir: "Kahrolsun kendi kaderini tayin hakkı! Biz sadece emekçi kitlelerin kendi kaderini tayin hakkını tanırız". Bu kendi kaderini tayin çok karmaşık ve zor bir yol izliyor. Bu sadece Rusya'da var ve Moskova'dan talimatlar vermek yerine, diğer ülkelerdeki bütün gelişme aşamalarını öngörmek gerekir. O nedenle bu önerge ilkesel açıdan kabul edilemez. (...)

19 Mart 1919

Seçme Eserler, Cilt: 8, İnter Yayınları, s.355-360

Parti Programı Üzerine RKP(B) VIII. Parti Kongresine Rapor

(Devam)

V.İ.LENİN

(...) ***Ulusal sorunda*** da aynı şeyi söylemek zorundayım. Buharin yoldaş burada da arzulananı gerçeklik sayıyor. Buharin, ulusların kendi kaderinin tayin hakkının tanınmaması gerektiğini söylüyor. Ulus, proletaryayla birlikte burjuvazidir diyor. Biz proleterler herhangi bir değersiz burjuvazinin kendi kaderini tayin hakkını tanımalıymışız! Peki bu neye uygundur? Kusura bakmayın, bu var olanla uygun düşmektir. Bunu atarsanız hayali bir şey ortaya çıkar. Ulus içinde gerçekleşen ayrışma sürecine, proletaryayla burjuvazinin ayrışma sürecine atıfta bulunuyorsunuz. Şimdi bu ayrışmanın nasıl gerçekleştiğini görelim.

Örneğin, ileri kapitalist ülkelerin bir örneği olan, kapitalizmin, mali sermayeciliğin örgütlenmesinde Amerika'yı geçmiş bulunan Almanya'yı alın. Başka birçok bakımdan, teknikte ve üretimde olduğu gibi politik olarak da Amerika'dan geride bulunuyordu, fakat mali sermayeciliğin örgütlenmesinde, tekelci kapitalizmin devlet tekelci kapitalizmine dönüşümünde Almanya Amerika'dan ilerideydi. Almanya'nın bir örnek olduğu sanılabilir. Fakat orada neler olup bitiyor? Alman proletaryası burjuvaziden ayrıştı mı? Hayır! Sadece birkaç büyük kentte, işçilerinin çoğunluğunun Scheidemannlara karşı olduğu bildirildi. Peki ama bu nasıl olabildi? Spartakistlerin, üç kez lanet olası Alman Menşevikleriyle, her şeyi birbirine karıştıran ve Sovyet sistemini Kurucu Meclisle birleştirmek isteyen bağımsızlarla ittifakı sayesinde olabilmiştir! Almanya'da olup biten budur! Ve Almanya ileri bir ülkedir.

Buharin yoldaş şöyle diyor: "Ulusların kendi kaderini tayin hakkına ne gerek var?" 1917 yazında asgari programdan vazgeçmeyi, sadece azami programı muhafaza etmeyi önerdiğinde ona verdiğim yanıtı tekrarlamak zorundayım. O zaman şu yanıtı vermiştim: "Savaştan önce değil, savaştan sonra öğün". Eğer iktidarı ele geçirir ve sonra bir süre beklersek bunu yapacağız. İktidarı ele geçirdik, biraz bekledik ve şimdi bunu yapmayı kabul ediyorum. Sosyalist inşanın tam ortasında bulunuyoruz, bizi tehdit eden ilk saldırıyı püskürttük -şimdi bu yerinde olacaktır. Aynı şey ulusların kendi taderini tayin hakkı için de geçerlidir. "Ben sadece emekçi sınıfların kendi kaderini tayin hakkını tanımak istiyorum" diyor Buharin yoldaş. Demek ki siz sadece, gerçekte Rusya dışında hiçbir yerde ulaşılmamış olan şeyi tanımak istiyorsunuz. Bu gülünç.

Finlandiya'ya bakın: Bizden daha demokratik, daha gelişmiş, kültürel seviyesi daha yüksek bir ülke. Orada proletaryanın kristalizasyonu, ayrışması süreci gerçekleşiyor; bu süreç orada son derece kendine özgü, bizden daha sancılı bir seyir izliyor. Finlandiyalılar Almanya'nın diktatörlüğünü yaşadılar, şimdi Antantı'ın diktatörlüğü altında bulunuyorlar ve bizim ulusların kendi kaderini tayin hakkını tanımamız gerçeği sayesinde orada ayrışma süreci kolaylaşmıştır. Orada cellat rolü oynayan Finlandiya burjuvazisinin temsilcisi Svinhufvud'a -Rusça "domuzbaş" demektir- Smolni'de belgeyi nasıl teslim ettiğimi çok iyi anımsıyorum. Svinhufvud elimi nazikçe sıkmış, birbirimize iltifatlar yapmıştık. Ne kadar nahoştu! Fakat bunu yapmak zorundaydık, çünkü bu burjuvazi o zaman halkı, emekçi kitleleri Moskofların, şovenistlerin, Büyük Rusların Finlandiyalıları boğmak istediğini anlatarak aldatıyordu. Yani bunu yapmak zorundaydık.

Ve aynı şey dün Başkır Cumhuriyeti'ne karşı yapılmak zorunda kalınmadı mı? Buharin "Bazıları için bu hak tanınabilir" derken, Buharin'in listesinde Hotantolara, Buşmanlara, Hindulara bile yer verdiğini not ettim. Sayılanları duyduğumda kendi kendime şu soruyu sordum: Buharin küçük önemsiz bir şeyi, Başkırları nasıl unuttu? Rusya'da Buşmanlar yok, Hotantoların özerk cumhuriyet talebinde bulunduklarını da duymadım, fakat ülkemizde Başkırlar, Kırgızlar ve daha birçok halk var ve biz bu halkları bu haktan mahrum bırakamayız. Hatta Başkırların sömürücülerini

(Devamı s.22'de)